

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту
Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА **«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **05 Соціальні та поведінкові науки**
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **051 «Економіка»**

Форма навчання: _____ **очна (денна)** _____
очна (денна), заочна, дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему **«Національні інтереси та глобальні цілі США»**

(назва теми)
здобувача: Мелеха Дмитра Максимовича
(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: к.е.н., доцент Громенкова Світлана Вячеславівна
(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: **д.е.н., професор Столярчук Я.М.**

(підпис)

Київ 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародної економіки

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»

05 Соціальні та поведінкові науки

051 «Економіка»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи (гарант)
освітньо-професійної програми
«Міжнародна економіка»

_____ Людмила ЦИМБАЛ

(підпис)

«_____» _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри міжнародної економіки

_____ Ярослава СТОЛЯРЧУК

(підпис)

«_____» _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Здобувачу вищої освіти **Мелеху Дмитру Максимовичу**

(прізвище, ім'я, по батькові)

очної (денної)

очної (денної), заочної, дистанційної

форми навчання

на підготовку кваліфікаційної магістерської роботи

на тему: «Національні інтереси та глобальні цілі США»

**Тему затверджено наказом ректора Університету від «20» червня 2023 р.
№ 851-ст**

Кваліфікаційна магістерська робота виконується на матеріалах:
вітчизняної та зарубіжної науково-методичної, статистичної та періодичної
літератури, офіційних ресурсів мережі Internet, статистичної бази даних
statista, звіти Білого дому «Стратегії національної безпеки США».

План кваліфікаційної магістерської роботи

Розділ 1	ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США
Розділ 2	АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США
Розділ 3	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ
Об'єкт дослідження:	Взаємодія національних інтересів та глобальних цілей США, яка впливає на її зовнішню політику, участь у міжнародному співробітництві та співпрацю з іншими країнами світу.
Предмет дослідження:	Механізми, стратегії та особливості реалізації національних інтересів та глобальних цілей США.
Мета кваліфікаційної магістерської роботи:	На основі узагальнення теоретичних засад реалізації національних інтересів країн у масштабах світової економіки, систематизувати національні інтереси та глобальні цілі США, проаналізувати їх еволюцію, виявити особливості їх реалізації в умовах глобалізації світового господарства, розглянути можливі сценарії та прогнози щодо подальшого їх забезпечення в умовах зростаючої невизначеності та глобальних викликів світовому економічному розвитку, обґрунтувати рекомендації щодо розширення співпраці України та США в контексті забезпечення національних інтересів обох країн.

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1 визначити поняття та значення національних інтересів та глобальних цілей США; проаналізувати роль національних інтересів у формуванні зовнішньої політики США; дослідити еволюцію глобальних цілей.

У розділі 2 проаналізувати головні інструменти реалізації національних інтересів США; розглянути двостороннє стратегічне партнерство як механізм реалізації національних інтересів США; визначити національні інтереси США у військових конфліктах.

У розділі 3 визначити стратегічних напрямків співпраці з Україною в контексті забезпечення національних інтересів обох країн; запропонувати стратегії для вирішення глобальних викликів та загроз з боку країн конкурентів.

Завдання підготував науковий керівник

(підпис)
« ____ » _____ 20__ р.

С.В. Громенкова
(ініціали, прізвище)

Завдання одержав здобувач

(підпис)
« ____ » _____ 20__ р.

Д.М. Мелех
(ініціали, прізвище)

Реферат

Кваліфікаційна магістерська робота містить 90 сторінок, 5 таблиць, 15 рисунків, перелік джерел посилання з 91 найменувань.

«Національні інтереси та глобальні цілі США»

(назва кваліфікаційної магістерської роботи)

Об'єктом дослідження є взаємодія національних інтересів та глобальних цілей США, яка впливає на її зовнішню політику, участь у міжнародному співробітництві та співпрацю з іншими країнами світу.

Предметом дослідження є механізми, стратегії та особливості реалізації національних інтересів та глобальних цілей США.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи – на основі узагальнення теоретичних засад реалізації національних інтересів країн у масштабах світової економіки, систематизувати національні інтереси та глобальні цілі США, проаналізувати їх еволюцію, виявити особливості їх реалізації в умовах глобалізації світового господарства, розглянути можливі сценарії та прогнози щодо подальшого їх забезпечення в умовах зростаючої невизначеності та глобальних викликів світовому економічному розвитку, обґрунтувати рекомендації щодо розширення співпраці України та США в контексті забезпечення національних інтересів обох країн.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- визначення поняття та значення національних інтересів та глобальних цілей США;
- розглянути теоретичні концепції щодо реалізації національних інтересів у масштабах світової економіки;
- проаналізувати головні інструменти реалізації національних інтересів США;

- визначити ключові глобальні виклики, що впливають на реалізацію національних інтересів США;
- визначити ключові критерії лідерства США, за допомогою яких країна реалізовує власні інтереси;
- визначити стратегічних напрямків співпраці з Україною в контексті забезпечення національних інтересів обох країн;
- ідентифікувати глобальних цілей, які визначають стратегічний курс США в міжнародній економіці;
- визначити механізми та стратегії реалізації національних інтересів США.
- запропонувати стратегії для вирішення глобальних викликів та загроз з боку країн конкурентів.

Практичне значення отриманих результатів роботи це те, що дослідження стане підґрунтям для розроблення стратегій зовнішньої політики США в умовах глобальної економіки. Особливий акцент на аналізі еволюції національних інтересів дозволяє враховувати зміни та адаптуватися до нових реалій. Рекомендації щодо розширення співпраці з Україною впливають як конкретний практичний результат дослідження. Це включає можливість розробки спільних економічних ініціатив, зміцнення військового співробітництва або підтримку дипломатичних та геополітичних інтересів.

Рік виконання кваліфікаційної магістерської роботи 2023.

Рік захисту роботи 2023.

Ключові слова: лідерство, національний інтерес, глобальні цілі, економіка, глобальні виклики, загрози.

В і д г у к
на кваліфікаційну магістерську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

Мелеха Д.М.

(прізвище, ініціали)

на тему: «Національні інтереси та глобальні цілі США»

1. *Актуальність теми:* : З переліку держав, з якими Україна розбудовує найбільш тісні та дружні стосунки, особливе місце займають Сполучені Штати Америки. Це – країна стратегічний партнер, визнаний в світі політичний та економічний лідер, один з найвпливовіших гравців на міжнародній арені. Саме Сполучені Штати надають зараз Україні величезну фінансову підтримку, забезпечують допомогу у воєнній сфері. Провідною може стати роль США і у повоєнному відновленні України. Співпраця з США може дати Україні додатковий імпульс щодо інтеграції в глобальний економічний простір. Для розбудови ефективних взаємовідносин з цією державою необхідно розуміти сутність та еволюцію її національних інтересів та глобальні цілі, які вона реалізує на світовій арені. Відтак, тема кваліфікаційної магістерської роботи має велику значущість та актуальність.

2. *Позитивні риси кваліфікаційної магістерської роботи:* В кваліфікаційній магістерській роботі, базуючись на відповідних програмних документах США, ґрунтовно розглянута сутність національних інтересів та глобальних цілей країни, їх еволюція, вплив на зовнішню політику. Автором проаналізовано реалізацію національних інтересів США в сучасних умовах розвитку, зокрема в контексті збереження глобального конкурентного лідерства цієї країни. Особливу увагу приділено реалізації національних інтересів США через механізм двостороннього стратегічного партнерства. В роботі проаналізовано розвиток україно-американських відносин, їх економічна складова, розглянуто, як трансформувалися відносини двох країн з початком повномасштабної агресії РФ, визначені перспективні напрямки подальшої співпраці України та США в контексті забезпечення національних інтересів обох країн.

3. *Наявність самостійних розробок автора:* Автором на засадах проведеного аналізу обґрунтовано перспективні напрямки співпраці України та США у повоєнному відновленні країни.

4. *Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій:* Теоретичні висновки автора є послідовними і комплексними, рекомендації, що наведені, можуть представляти певний практичний інтерес.

5. *Наявність недоліків:* Було б доцільно доповнити аналіз двостороннього стратегічного партнерства розглядом регіональних інтеграційних проєктів за участю США у контексті забезпечення національних інтересів країни.

6. *Загальна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи та її допущення до захисту перед ЕК:* Загалом, робота може бути допущеною до захисту в ЕК з оцінкою «46» балів.

Науковий керівник: доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н.,
доцент

(посада, учене звання, науковий ступінь)

Громенкова С.В

(підпис)

(прізвище, ініціали)

“ ” _____ 20__р

Рецензія

на кваліфікаційну магістерську роботу

здобувача вищої освіти

Мелех Дмитро Максимович

Тема «Національні інтереси та глобальні цілі США»

Актуальність теми визначається в контексті сучасних глобальних викликів і трансформацій. Забезпечення національної безпеки, збалансоване геополітичне лідерство, участь у міжнародних економічних відносинах та дипломатична активність - ці аспекти визначають місце та роль США в світовому співтоваристві.

Позитивні риси роботи. В розділі 1 «Поняття та значення національних інтересів та глобальних цілей США» автор вдало дослідив та розкрив поняття національних інтересів та глобальних цілей США, враховуючи їхню історію, еволюцію та актуальні виклики. У розділі 2 «Аналіз національних інтересів та глобальних цілей США» автор виявив здатність до глибокого аналізу національних інтересів та глобальних цілей США, розглядаючи їх у різних контекстах, включаючи політичний, економічний та військовий.

Зуваження до роботи. Для того, щоб додати більше глибини та розмаїття дослідженню було б доречно включити більше поглядів різних експертів та аналітиків щодо того, що може включати в себе поняття «національні інтереси США».

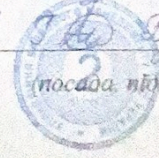
Практичне значення отриманих результатів. Розуміння національних інтересів в контексті глобальних викликів надає можливість не лише реагувати на поточні проблеми, але і передбачати майбутні тенденції. Чітко визначені національні інтереси та глобальні цілі слугують фундаментом для побудови стратегій, які дозволяють США залишатися адаптивною та впливовою країною в умовах постійних змін у світі, а також допоможе у формуванні ефективної та вираженої зовнішньої політики.

Місце роботи та посада рецензента

Науковий ступінь, учене звання

(підпис. ПІБ)

Підпис засвідчую:

підпис О.В. Мевченка засвідчую
спеціаліст УКМ
(посада, підпис)

Місце печатки організації, де працює рецензент

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.	8
ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США.....	8
1.1 Поняття національних інтересів та глобальних цілей США	8
1.2 Роль національних інтересів у формуванні зовнішньої політики США	15
1.3 Еволюція глобальних цілей США.....	23
РОЗДІЛ 2.	33
АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США.	33
2.1 Становлення національних інтересів США та їх реалізація в рамках глобального конкурентного лідерства.....	33
2.2 Двостороннє стратегічне партнерство як механізм реалізації національних інтересів США	54
2.3 Національні інтереси США у військових конфліктах	64
РОЗДІЛ 3.	70
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ	70
3.1 Геополітичні амбіції Китаю як виклик національним інтересам США.	70
3.2 Війна України та Росії як виклик національним інтересам США. Перспективні напрямки співробітництва США та України у повоєнному відновленні	77
ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ	99

ВСТУП

Актуальність дослідження. На тлі сучасних геополітичних змін і комплексності взаємин між країнами, тема "Національні інтереси та глобальні цілі США" є не лише актуальною, але й важливою для розуміння ключових аспектів сучасної міжнародної політики. Дослідження цієї теми надає вагому основу для аналізу, прогнозування та формулювання стратегічних рішень. Сучасний світ характеризується великою нестабільністю та несприятливими геополітичними тенденціями. Після кількох десятиліть визнання США як світового лідера, спостерігається зміна балансу сил та поява нових учасників на світовій арені. Розуміння та адаптація національних інтересів стає критичним, оскільки країна пристосовується до нових реалій.

Роль національних інтересів у формуванні зовнішньої політики США є ключовою для зрозуміння мотивації країни у відносинах з іншими націями. Спосіб, яким США визначає свої пріоритети, впливає на стабільність світового порядку та міжнародні відносини. Еволюція глобальних цілей США є важливим аспектом, оскільки вона розкриває трансформації, якими проходила країна протягом історії. Враховуючи зміни в сучасному світі, розуміння та оцінка цього еволюційного процесу є вирішальним для прогнозування подальших напрямків розвитку зовнішньої політики США. Становлення національних інтересів та їх реалізація в рамках глобального конкурентного лідерства стає об'єктом аналізу, що відкриває механізми взаємодії США з іншими країнами. Розуміння та аналіз цього процесу дозволяють передбачити майбутні зрушення у геополітичних здвигах та підтримувати свої національні інтереси у складних міжнародних умовах.

Двостороннє стратегічне партнерство як механізм реалізації національних інтересів вказує на важливість побудови співпраці та альянсів. Вивчення цього аспекту роботи дозволяє оцінити ефективність здійснення стратегічних партнерств та їх вплив на стабільність у світі. Національні

інтереси у військових конфліктах несуть важливі наслідки для безпеки та миру. Аналіз участі США у війнах розкриває динаміку їхньої ролі та визначає патерни, які можуть викликати реакцію спільноти міжнародних акторів. Геополітичні амбіції Китаю стали важливим елементом міжнародного ландшафту та прямим викликом національним інтересам США. Дослідження цього аспекту дозволяє визначити стратегії та заходи, які Сполучені Штати можуть прийняти для забезпечення своєї безпеки та впливу в регіоні.

Війна в Україні створює серйозні виклики для національних інтересів США. Дослідження цієї проблеми може пролити світло на можливі напрямки взаємодії між Сполученими Штатами та Україною, сприяючи у повоєнному відновленні та забезпеченні стабільності в регіоні.

В сучасних умовах розвитку світу, де глобальні виклики та загрози стають все більш складними, дослідження національних інтересів та глобальних цілей США набуває великого значення. Не лише для розуміння минулого, але й для визначення курсу майбутньої зовнішньої політики. Розгляд цих аспектів у контексті одного дослідження створює повніший інтелектуальний фундамент для подальших дебатів та прийняття стратегічних рішень.

Дослідження присвячене глибокому та всеосяжному аналізу, що розкриває важливі фактори, що впливають на зовнішньополітичну стратегію країни. Її результати можуть послужити основою для розробки ефективних стратегій та політик, що забезпечать національні інтереси та сприятимуть гармонійному співіснуванню в глобальному світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тему досліджували ряд вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких Семюел Хантінгтон, Джон Квінсі, Москальова Надія, Годлюк Аліна, Громико Андрій, Сімхаєва Марія та інші. Дослідження та публікації, що стосуються національних інтересів та глобальних цілей Сполучених Штатів Америки, здебільшого підкреслюють

сутність перегляду та переосмислення стратегій в умовах швидких змін у світі. Зокрема, висвітлюються такі ключові аспекти, як еволюція зовнішньої політики, вплив технологій, стратегічні партнерства та відповідь на глобальні виклики. національні інтереси та глобальні цілі США розглядаються як динамічні та адаптивні, враховуючи сучасний світовий контекст. Особлива увага приділяється гнучкості стратегій та їхній здатності відповідати на нові виклики, що стають важливим елементом успішної зовнішньої політики.

Мета дослідження: На основі узагальнення теоретичних засад реалізації національних інтересів країн у масштабах світової економіки, систематизувати національні інтереси та глобальні цілі США, проаналізувати їх еволюцію, виявити особливості їх реалізації в умовах глобалізації світового господарства, розглянути можливі сценарії та прогнози щодо подальшого їх забезпечення в умовах зростаючої невизначеності та глобальних викликів світовому економічному розвитку, обґрунтувати рекомендації щодо розширення співпраці України та США в контексті забезпечення національних інтересів обох країн.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі *завдання*:

- визначення поняття та значення національних інтересів та глобальних цілей США;
- розглянути теоретичні концепції щодо реалізації національних інтересів у масштабах світової економіки;
- проаналізувати головні інструменти реалізації національних інтересів США;
- визначити ключові глобальні виклики, що впливають на реалізацію національних інтересів США;
- визначити ключові критерії лідерства США, за допомогою яких країна реалізовує власні інтереси;

- визначити стратегічних напрямків співпраці з Україною в контексті забезпечення національних інтересів обох країн;
- ідентифікувати глобальних цілей, які визначають стратегічний курс США в міжнародній економіці;
- визначити механізми та стратегії реалізації національних інтересів США;
- запропонувати стратегії для вирішення глобальних викликів та загроз з боку країн конкурентів.

Об'єктом дослідження є взаємодія національних інтересів та глобальних цілей США, яка впливає на її зовнішню політику, участь у міжнародному співробітництві та співпрацю з іншими країнами світу.

Предметом дослідження є механізми, стратегії та особливості реалізації національних інтересів та глобальних цілей США.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. В роботі досліджено поняття та значення національних інтересів та глобальних цілей США, розглянуто теоретичні концепції реалізації національних інтересів у світовому масштабі, проаналізовано головні інструменти реалізації національних інтересів США, запропоновано стратегії для вирішення глобальних викликів та загроз. Результати дослідження нададуть базу для формулювання стратегій зовнішньої політики США в умовах глобальної економіки. Особливий акцент на аналізі еволюції національних інтересів дозволить враховувати зміни та адаптуватися до нових реалій. Рекомендації щодо розширення співпраці з Україною стануть конкретним практичним результатом дослідження. Це може включати розробку спільних економічних ініціатив, зміцнення військового співробітництва або підтримку дипломатичних та геополітичних інтересів.

Інформаційною базою дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема, наукові статті та монографії, щорічний звіт

Стратегія національної безпеки США, статистичні дані міжнародних організацій, матеріали періодичних видань та електронних ресурсів. Отримана інформація була проаналізована та систематизована з метою чіткого розуміння національних інтересів та глобальних цілей США, виявляючи їхню сутність та динаміку. Це створює основу для докладного розгляду впливу цих факторів на зовнішню політику та економіку країни. Аналіз інформації дозволяє ідентифікувати можливі ризики та виклики, які можуть впливати на реалізацію національних інтересів США.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи складає 90 сторінок.

РОЗДІЛ 1.

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США

1.1 Поняття національних інтересів та глобальних цілей США

Національні інтереси та глобальні цілі Сполучених Штатів є важливою складовою зовнішньої політики цієї країни. Поняття «національні інтереси» включає в себе широкий спектр питань і завдань, які вважаються важливими для благополуччя та безпеки країни.

Для того, щоб проаналізувати національні інтереси США, доцільно визначити, що означає термін «національні інтереси» та в чому він полягає.

В статті «Національний інтерес, термінологія та напрямки підходу» Семюел Хантінгтон стверджує, що національний інтерес - це суспільне благо, яке стосується кожного або більшості громадян; життєво важливий національний інтерес - це той інтерес, заради якого вони готові пролити свою кров і витратити своє багатство, щоб захистити його.

Національні інтереси зазвичай поєднують безпеку з матеріальними, з одного боку, і морально-етичними, з іншого». Інтереси, включені в категорію національних інтересів, являють собою вираження цінностей, що характеризуються реальними цілями, яких держава має досягти.

Після встановлення цілей обираються засоби їх досягнення, а разом з ними й ефективні способи їх досягнення. Ця процедура підтверджується, якщо зовнішньополітична ініціатива ініційована відповідною країною, але якщо це відповідь на ініціативу іншої держави, тобто ми маємо справу із зовнішнім стимулом, проблема полягає в тому, щоб знайти відповідь, яка б забезпечити найвищу реалізацію власних національних інтересів.

Інтереси класифікують за трьома категоріями:

- інтереси фундаментальних цінностей - територіальна цілісність, незалежність, суверенітет та інші цінності, які не підлягають обговоренню;
- ті, які можуть бути предметом переговорів, навіть якщо вони важливі, наприклад, угоди про контроль над озброєннями або роззброєння, у межах збереження початкового балансу;
- ті, які часто є предметом переговорів, наприклад права судноплавства на Дунаї та інші.

Першими інтересами вважаються: перешкоджання масовому порушенню прав людини в інших державах у рамках державної політики; просування політичного плюралізму, свободи, демократії в країнах, які мають важливе стратегічне положення, наскільки це можливо, не дестабілізуючи їх.

Другорядні інтереси є кращими, але вони не приносять великого вкладу в стабільність уряду для забезпечення життєво важливих. Остання категорія інтересів включає: збалансування дефіциту двосторонньої торгівлі; розширення демократії також у своїх частинах земної кулі; збереження територіальної цілісності та особливого політичного устрою інших держав та ін.

Згідно з природою міжнародної системи, головним національним інтересом усіх країн є виживання та збереження національної безпеки. Таким чином, інтерес визначається у контексті влади, проведення політики у конкретному напрямку, незалежно від економіки, етики, релігії та інших аспектів, і спрямований на забезпечення постійності зовнішньої політики держави [1].

Національні інтереси охоплюють також інтереси держави, оскільки соціально-політична структура західних країн характеризується мононаціональним утворенням, де нація представляє собою спільність громадянського суспільства та держави. У демократичних країнах

національний інтерес визначається переважно відповідно до існуючих процедур як узагальнений відгук до інтересів громадян, що формують політичну націю. Сформування національного інтересу передбачає узгодження інтересів всіх громадян країни, хоча це інколи обмежується врахуванням точок зору найбільш масових соціальних груп [2].

Відповідно до викладених думок можна визначити, що «національні інтереси» - це сукупність стратегічних, економічних, політичних, соціокультурних та безпекових цілей і пріоритетів, які є об'єднувальними для певної країни чи нації. Ці інтереси відображають те, що вважається ключовим для благополуччя та стабільності країни, її громадян і її позиції в міжнародному співтоваристві. Національні інтереси можуть включати захист територіальної цілісності, забезпечення безпеки, економічний розвиток, підтримку ідентичності та цінностей, а також взаємовідносини з іншими країнами для досягнення спільних цілей.

Для визначення ключових національних інтересів та глобальних цілей США, треба дослідити в яких документах та якими інституціями, вони формуються.

Комісія з національних інтересів Америки, яка була створена групою американців, які переконані, що за відсутності американського глобального лідерства громадяни виявлять, що їхня доля, їхні цінності та, власне, їхнє життя будуть під загрозою. Не маючи базових координат і чіткого розуміння пріоритетів, американська зовнішня політика стає реактивною та імпульсивною в швидко мінливому та невизначеному світі. Головна мета Комісії з національних інтересів Америки - допомогти зосередитися на визначенні національних інтересів та цілей США. Відповісти на питання, які американські національні інтереси є сьогодні і як вони зміняться у майбутньому.

Комісія визначила, що глобальні цілі країни - це стратегічні та довгострокові завдання, які країна визначає для себе на міжнародній арені з метою захисту своїх інтересів та сприяння певним цілям на глобальному рівні. Ці цілі можуть включати різні сфери, такі як політика, економіка, екологія, соціальний розвиток, безпека та інші.

Велика держава передбачає велику відповідальність. Але після закінчення холодної війни США втратили фокус. Після чотирьох десятиліть безпрецедентної цілеспрямованості у стримуванні радянської комуністичної експансії Сполучені Штати пережили десятиліття неминучих загроз. Визначальна риса залучення Америки в останні роки викликало плутанину. Причини цього неважко визначити. З 1945 по 1989 рік стримування експансіоністського радянського комунізму забезпечувало фіксовану точку для компаса американської участі у світі. Це зосередило розуми на смертельній конкуренції з Радянським Союзом у кожному регіоні світу; мотивувало та підтримувало нарощування великих, постійних військових сил і ядерних арсеналів із десятками тисяч одиниць зброї; і перешкоджало розвитку справді глобальних систем і можливості співпраці. для вирішення глобальних викликів від торгівлі до навколишнього середовища.

У 1989 році холодна війна закінчилася приголомшливою та неймовірною перемогою, яка стерла цю фіксовану точку з земної кулі. Більшість координат, за якими американці орієнтувалися у світі, тепер відправлені на смітник історії: Берлінська стіна, розділена Німеччина, залізна завіса, поневолені країни Варшавського договору, комунізм на марші і, нарешті, Радянський Союз. За відсутності вагомої причини та зрозумілих координат Америка залишається наддержавою, що дрейфує.

Через відсутність узгодженого, послідовного, цілеспрямованого керівництва США в роки після холодної війни США втрачають одноразові можливості для просування американських інтересів і цінностей. Поривчаста взаємодія фактично викликає появу нових загроз від неврахованих матеріалів

для використання ядерної зброї. через Росію та наполегливу ризикованість Китаю, до розповсюдження зброї масового знищення і несподівано швидкої появи загрози балістичних ракет.

У звіті 2000 року Комісія з національних інтересів Америки визначила п'ять життєво важливих національних інтересів США:

1) Запобігання, стримування та зменшення загрози ядерної, біологічної, і атаки з використанням хімічної зброї на Сполучені Штати або їх військові сили за кордоном;

2) забезпечити виживання союзників США та їхню активну співпрацю зі США у формуванні міжнародної системи, в якій ми можемо процвітати;

3) запобігти появі ворожих великих держав на кордонах США;

4) забезпечити життєздатність і стабільність основних глобальних систем (торгівля, фінансові ринки, постачання енергії та навколишнє середовище);

5) встановити продуктивні відносини, що відповідають американським національним інтересам, з державами, які можуть стати стратегічними противниками, Китаєм і Росією [3].

Комісія вважає, що ці життєво важливі інтереси будуть зміцнюватися та захищатися шляхом сприяння єдиному лідерству США, військовим і розвідувальним можливостям, довірі (включно з репутацією дотримання чітких зобов'язань США та рівності у відносинах з іншими державами), а також зміцнення найважливіших міжнародних інституцій, зокрема система альянсів США по всьому світу.

Крім цього, Білий дім публікує Стратегію національної безпеки США, що є документом, який періодично готує виконавча влада Сполучених Штатів, у якому перераховуються проблеми національної безпеки та те, як

адміністрація планує їх вирішувати. Завдяки цим публікаціям можна визначити ключові напрямки національних інтересів США.

В 2022 році було представлено нову Стратегію національної безпеки США. У документі акцентується на двох проблемах: конкуренції між великими державами за формування майбутнього міжнародного порядку й транснаціональних спільних загрозах, такі як: зміна клімату, тероризм, інфляція, продовольча безпека, інфекційні захворювання тощо.

Крім того, реалізація концепції Дж. Байдена, яка отримала назву «створення зовнішньої політики для середнього класу». Відповідно до цього, стабільна та процвітаюча Америка є демонстрацією впливу та влади на світовій арені.

Рада національної безпеки визначила ключових суперників для Сполучених Штатів, визначивши Китайську Народну Республіку (КНР) як єдину державу, яка має потенціал змінити міжнародний порядок, і Росію як пряму загрозу для вільної та відкритої міжнародної системи. У документі викладені стратегії протидії обом цим силам – випередження Китаю та стримування Росії. Сполучені Штати почали акцентувати увагу на розвитку міжнародних альянсів, зокрема НАТО, та зміцненні партнерства в Індотихоокеанському регіоні. Саме цей підхід є важливим для конкуренції з Китаєм та подоланню майбутніх загроз. Зайнято тверду позицію проти дозволу Росії чи будь-якій іншій країні досягати своїх цілей за допомогою погрози або використання ядерної зброї. Очікується, що майбутня Стратегія національної оборони США включатиме положення, що викладають нові принципи ядерного стримування [4].

Тому можемо сказати, що національний інтерес є головним чинником для реалізації державної політики та розвитку будь-якої країни. Саме задоволення національних інтересів є основою для збереження суверенітету, забезпечення національної єдності та розвитку держави. Національні інтереси

США посідають значне місце в зовнішньополітичній діяльності. Тому для розуміння національних інтересів США було дуже важливо дізнатися, що взагалі являє собою поняття «національні інтереси країни», щоб зрозуміти наскільки актуальним є дослідження національних інтересів США.

Таким чином, ми визначали, що національні інтереси представляють собою сукупність стратегічних, економічних, політичних, соціокультурних і безпекових мет та пріоритетів, які є ключовими для благополуччя та стабільності країни, її громадян і її ролі в міжнародному співтоваристві. Ці інтереси можуть включати захист територіальної цілісності, забезпечення безпеки, економічний розвиток, підтримку ідентичності та цінностей, а також співпрацю з іншими країнами для досягнення спільних цілей.

Національні інтереси та глобальні цілі взаємодіють, визначаючи зовнішню політику та стратегії країни. Важливість ефективного забезпечення безпеки, підтримки демократії, розвитку економіки та участі в глобальних ініціативах підкреслюється як ключові компоненти формування національного обличчя та визначення місця США у світі.

Національний інтерес є головним чинником для реалізації державної політики та розвитку будь-якої країни. Саме задоволення національних інтересів є основою для збереження суверенітету, забезпечення національної єдності та розвитку держави. Національні інтереси США посідають значне місце в зовнішньополітичній діяльності. Тому для розуміння національних інтересів США було дуже важливо дізнатися, що взагалі являє собою поняття «національні інтереси країни», щоб зрозуміти наскільки актуальним є дослідження національних інтересів США.

Тож, розуміння та врахування національних інтересів та глобальних цілей має стратегічне значення для країни, її впливу на світову сцену та спроможності вирішувати глобальні виклики.

1.2 Роль національних інтересів у формуванні зовнішньої політики США

Національні інтереси відіграють визначальну роль у формуванні зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки. Розуміння та врахування цих інтересів визначають напрямок та пріоритети зовнішньої діяльності країни. Сполучені Штати ставлять перед собою завдання захищати свою безпеку, економічні інтереси, політичні цінності та свою роль у світовому порядку. Джордж Вашингтон одного разу зауважив, що США мають проводити найуспішнішу зовнішню політику серед усіх країн світу. З часу його правління складність розробки цілісної, актуальної та здійсненої зовнішньої політики надзвичайно зросла.

Теоретично процес формулювання зовнішньої політики країни повинен починатися з чіткого визначення національних інтересів, за яким слідує визначення політики, яка просуватиме ці інтереси, та курсу дій різних департаментів та агентств, які сприятимуть реалізації цієї політики, а також виділення ресурсів, необхідних для їх виконання. На практиці жодна система навряд чи зможе забезпечити цілісну, життєздатну та підтримувану зовнішню політику. Національні інтереси є сукупністю приватних інтересів, і відомства і співробітники, які беруть у них участь, можуть мати зовсім різні погляди на те, якими вони мають бути. Нерівномірна реакція уряду на так звану «арабську весну» є лише одним із прикладів зовнішньої політики США, що постійно змінюється [5].

Протягом своєї історії США багато разів переглядали свою зовнішню політику відповідно до змін своїх національних інтересів. Тому для кращого розуміння ролі національних інтересів США, потрібно розглянути події, які вплинули на їх формування та як вони реалізовувалися протягом тривалого часу її історії. Проголошення незалежності США відбулося у 1776 році. Попри це, зазіхати на роль могутньої держави, Америка почала з середини XIX

століття. Коли президентом став Томас Джефферсон у 1801 році, зовнішня політика країни стала ізоляціоністською.

Прихильники ізоляціонізму дотримувалися думки, що погляди Америки на світ відрізняються від поглядів європейських суспільств і що Америка може просувати справу свободи і демократії іншими способами, крім війни. Тому головними складовими політики Джефферсона були: відмова від впливу на європейську політику; розвиток відносин з іншими країнами; експансія в Північній Америці. Тобто лідери США не бачили особливих причин втручатися у світові справи, особливо поза Західної півкулі [6].

В 1803 році Джефферсон купив територію Луїзіани у Франції за 15 мільйонів доларів. Багато істориків вважають це найважливішою дією його адміністрації, оскільки ця покупка збільшила розміри Сполучених Штатів удвічі. В 1804 Джефферсон відправив експедиційну групу, яку очолювали Меріуезер Льюїс і Вільям Кларк, для дослідження нової території.

У 1816 році президентом США став Джеймс Монро. У своєму зверненні до Конгресу 2 грудня 1823 президент сформулював політику Сполучених Штатів щодо нового політичного порядку, що розвивається в інших частинах Америки, і ролі Європи в Західній півкулі.

Ця заява, відома як доктрина Монро, була мало помічена великими державами Європи, але зрештою стала давнім принципом зовнішньої політики США. Монро та його державний секретар Джон Квінсі Адамс спиралися на американські дипломатичні ідеали, такі як відокремлення від європейських справ та захист нейтральних прав, як це виражено у прощальному зверненні Вашингтона та заявленому Медісоном обґрунтуванні ведення війни 1812 року. Три основні концепції доктрини – окремі сфери впливу Америки та Європи, неколонізація та невтручання – були покликані позначити явний розрив між Новим Світом та автократичним царством Європи. Адміністрація Монро застерегла імперські європейські держави від втручання у справи нових

незалежних латиноамериканських держав чи потенційних територій Сполучених Штатів.

Доктрина Монро виділила дві окремі сфери впливу: Америку та Європу. Незалежні землі Західної півкулі належатимуть виключно Сполученим Штатам. Натомість Сполучені Штати зобов'язалися уникати участі в політичних справах Європи, таких як боротьба Греції, що триває, за незалежність від Османської імперії, і не втручатися в існуючі європейські колонії, які вже перебувають в Америці. До середини 1800-х доктрина Монро створила прецедент і підтримала експансію США на американському континенті. Наприкінці 1800-х років економічна та військова міць США дозволила їм забезпечити дотримання доктрини Монро [7].

Наступною доктриною була «Доктрина морської сили» адмірала Мехена, яка стала частиною зовнішньої політики США з 1890-1914 роки. Мехен дотримувався поглядів, які на сучасній мові можна назвати ізоляціоністськими: що Сполучені Штати повинні уникати експансії на заморські території; що Сполучені Штати повинні уникати великих морських витрат не лише для економії грошей, але й для мінімізації надмірного військового впливу на урядові процеси.

Однак у ході своїх досліджень він виявив, що контроль над морем був історичним фактором, який ніколи систематично не оцінювався та не висвітлювався. Водночас його власний аналіз факторів, що стосуються морської сили як інструменту національної влади, призвів до трансформації його власного мислення. Тому в листі до адмірала Люса він запропонував розглядати море та його використання людством і націями як ознака могутності, мирного розвитку і військової сили. Це, природно, призведе до розгляду джерел морської сили у комерційних чи військових цілях, залежно від положення конкретної країни, характеру її узбережжя, її гаваней, характеру та прагнень її народу, її володіння військовими портами в різних частинах світу, її колоній тощо, її ресурсів у довжині та широті світу.

Британія використовувала мобільність, надану їй завдяки пануванню у морі, щоб спроектувати та зосередити свою силу та вплив у ключових точках земної кулі, які живили економічну скарбницю Імперії. Аналізуючи історичні чинники, що сформували основу британської могутності, Мехен виявив і пропонував паралелі зі стратегічним становищем Сполучених Штатів, коли ця нація досягла межі своєї континентальної експансії. У 1880-х роках Мехен відмовився від слідування ізоляціоністської точки зору, бо був впевнений, що американці повинні розширити свій вплив і владу за межі свого моря, щоб досягти політичної величі та економічного багатства.

По суті, доктрина Мехена стверджувала, що: 1) Сполучені Штати мають бути світовою державою; 2) Контроль над морями необхідний для статусу світової держави; 3) Спосіб утримувати такий контроль — потужний флот.

Мехен стверджував, що держави, які мають потужні морські сили, здатні впливати на світові події та забезпечувати своє безпеки. Він наголошував на важливості контролю над морськими комунікаціями та боротьбі за морську перевагу. Доктрина Мехена відіграла значущу роль у стратегічному мисленні багатьох країн, зокрема, в Сполучених Штатах, і вплинула на розвиток їхніх морських сил та геополітичні стратегії [8].

Після закінчення громадянської війни в 1865 році економіка США почала стрімко зростати. У кінці 19 століття всі необхідні передумови виникли для того, щоб Сполучені Штати могли претендувати на роль великої держави: розвинена індустріальна економіка, яка почала займати провідні позиції у світі, політична стабільність, потужні збройні сили та регіональний вплив на країни Латинської Америки.

Коли почалася Перша світова війна, Америка перестала дотримуватися політики ізоляціонізму. Велика війна стала віхою у розвитку Сполучених Штатів як світової держави, питанням величезної важливості як для американської, так і для світової історії. Сполучені Штати — або принаймні їх

частини — збагатилися, оскільки європейські держави виснажили себе під час конфлікту, тоді як Вашингтон використовував свої зростаючі економічні важелі, свою військову могутність і свою дипломатичну активність у численних зусиллях, щоб визначити результат війни та впливати на майбутнє міжнародних відносин. Насправді можна припустити, що цей епізод став своєрідною першою комплексною репетицією подальшої взаємодії Вашингтона з іншими великими державами, слаборозвиненим світом і зовнішньополітичними настроями американського народу в двадцятому столітті.

У 1895 році Сполучені Штати мали прагнення завоювати, колонізувати та здійснювати територіальну експансію тільки на території Північної Америки. Але з кінця дев'ятого століття все змінилося. Зростаюча кількість впливових політичних, військових і ділових діячів, оцінюючи швидке промислове розширення та зростаючу могутність США, тепер зосередилася на зовнішньому світі за межами цього континенту [9].

У своєму військовому зверненні до Конгресу 2 квітня 1917 року президент Вудро Вільсон говорив про необхідність вступу Сполучених Штатів у війну частково для того, щоб зробити мир безпечним для демократії, хоча раніше займали нейтральну позицію і не хотіли вступати у війну. Майже через рік ця думка залишалася сильною, що було висловлено в промові перед Конгресом 8 січня 1918 року, де він представив свої «Чотирнадцять пунктів».

Задумані як керівні принципи відновлення повоєнного світу, ці пункти включали ідеї Вільсона щодо проведення зовнішньої політики націями, включаючи свободу морів та вільну торгівлю, а також концепцію національного самовизначення з досягненням цього шляхом демонтажу Європейської імперії та створення нових держав. Однак найважливішим був пункт 14, який закликав до «загальної асоціації націй», яка б пропонувала «взаємні гарантії політичної незалежності та територіальної цілісності як великим, так і малим країнам». Коли Вільсон поїхав до Парижа у грудні 1918

року, він був сповнений рішучості включити «Чотирнадцять пунктів» та його Лігу Націй (так називалася асоціація націй) у мирну угоду [10].

Мирна ініціатива не лише встановила фундамент для періоду після війни, але й захищала національні інтереси США. Наприклад, другий та третій пункти, які стосувалися вільної та рівноправної торгівлі, сприяли економічному розвитку, тоді як принцип самовизначення націй спрямовувався на послаблення влади європейських монархій.

Перша Світова війна радикально змінила становище США у світовій економіці. У 1914 він був найбільшим боржником у світі, але до 1920 став найбільшим кредитором. Післявоєнна Європа була важливим ринком для американського експорту. Європа також потребувала американського капіталу, і банки Уолл-стріт були готові запропонувати його за умови, що умови будуть достатньо стабільними, щоб забезпечити їх повернення інвестицій. Таким чином, американські банки та корпорації були дуже зацікавлені в тому, щоб допомогти Європі стати на ноги.

Коли 1924 року Німеччина страждала на гіперінфляцію, американський банкір і чиновник адміністрації Хардінга на ім'я Чарльз Доус очолив комісію, яка прагнула розібратися в ситуації. Його рішення, яке стало відомим як план Дауеса, надало Німеччині мільйони доларів від банків Нью-Йорка, що дозволило Німеччині виплатити репарації колишнім союзникам відповідно до вимог Версальського договору, а також відновити та модернізувати свою важку промисловість.

Немає жодних сумнівів у тому, що інвестиції США відіграли вирішальну роль у повоєнному відновленні. Президент Кулідж у 1925 році стверджував, що ніяке позитивне та конструктивне досягнення останніх п'яти років не зрівняється з тією підтримкою, яку Америка внесла у фінансову стабільність світу.

Одним із міжнародних питань, у якому Сполучені Штати відігравали провідну роль, було роззброєння військово-морських сил. Ця справа мала широку політичну підтримку. Демократи були схильні дотримуватися вільсонівської традиції розглядати великі армії та флоти як загрозу миру. Республіканці прагнули скоротити витрати і вважали військово-морський флот найкращим місцем для скорочення. Тому адміністрація Хардінга організувала міжнародну конференцію у Вашингтоні, округ Колумбія, у грудні 1921 року. Під керівництвом державного секретаря Чарльза Еванса Х'юза Вашингтонська конференція ухвалила три договори, які допомогли зберегти мир у Східній Азії та Тихоокеанському регіоні на наступні 10 років.

У Пакті чотирьох держав, підписаному Великобританією, Францією, Японією та Сполученими Штатами, кожна країна погодилася поважати острівні володіння інших у Тихому океані. Пакт п'яти держав, до якого входили попередні держави плюс Італія, встановлював обмеження на кількість і типи військових кораблів, якими могла мати кожна сторона, що підписала. Нарешті, у Договорі дев'яти держав 1922 вищезгадані п'ять країн, до яких приєдналися Китай, Бельгія, Нідерланди та Португалія, зобов'язалися підтримувати суверенітет і територіальну цілісність Китаю [11].

Навіть на тому етапі не було сумніву у статусі США як великої держави. Після війни країна володіла абсолютними перевагами в економіці, секторі безпеки та оборони, а також в політичній сфері, що відповідало національним інтересам країни. США впливали на декілька регіонів одночасно, зосереджуючи увагу на Латинській Америці та Європі. Однак Конгрес не прийняв ініціативу Вудро Вільсона, і тому країна не стала учасником Версальського договору та не вступила до Ліги Націй. Протягом міжвоєнного періоду (1918-1939) США знову відмовилися від активної міжнародної участі і перейшли до політики ізоляціонізму.

Ідею глобального лідерства та активного участі в європейській політиці США остаточно прийняли лише під час Другої світової війни. Під час цього

конфлікту вони взяли участь у формуванні антигітлерівської коаліції, проводили спільні операції зі своїми союзниками для звільнення Західної Європи та стали одними з бенефіціарів нової Ялтинсько-Потсдамської системи.

В ХХ столітті була біполярна конфронтація з СРСР, в якій формувалася нова структура міжнародних відносин, що зіграло для американського лідерства величезну роль. Саме після Другої Світової війни розпочалося нарощування економічного, військового, політичного та технологічного потенціалу. Президент Трумен заявляв, що на плечі США лягла відповідальність за управління світом, тому треба довести, що Америка має змогу здійснювати таку діяльність. Одним з важливих національних інтересів США з тих часів стало сформулювати умови, для миру та безпеки Європи і усього цивілізованого світу. Тому було сформовано міжнародні організації такі як ООН для забезпечення світового миру, Світовий банк та МБРР для підтримання економік країн. Згодом створили НАТО для захисту від військових конфліктів країн-членів.

США не погоджувались з євроцентристським світом, тому країна прагнула зменшити вагу Європи і створити таку міжнародно-політичну ситуацію, в якій можна було проголосити курс на світове лідерство. Колишній міністр оборони США У. Коуен стверджував, що для Америки потрібно було стати головним гравцем на світовій арені, бо саме це відповідало її національним інтересам.

Після розпаду СРСР та краху комунізму з'явилися нові виклики та загрози США, серед яких зростаючий військовий та економічний потенціал Китаю, тероризм, країни, які становлять ядерну загрозу. На думку американських політичних дослідників США мають можливість нести «тягар лідерства» [12].

Таким чином, ми визначали, що визначальну роль у формуванні зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки відіграють національні інтереси. Напрямок та пріоритети міжнародної діяльності країни визначаються на основі розуміння та врахування цих інтересів.

Протягом історії, роль національних інтересів Сполучених Штатів Америки у зовнішній політиці виявлялася важливою деталлю формування стратегій та взаємовідносин країни з рештою світу. Здатність адаптуватися до геополітичних умов, які стрімко змінюються та ефективно втілювати національні інтереси стала визначальним аспектом зовнішньої політики США.

Національні інтереси відіграли ключову роль у становленні та розвитку зовнішньої політики США. Країна взаємодіяла з іншими націями, визначаючи свій статус і вплив у світі, залишаючись вірною своїм основним цінностям та завданням захисту своїх інтересів для забезпечення благополуччя своїх громадян та міжнародної стабільності.

1.3 Еволюція глобальних цілей США

Еволюція глобальних цілей США може бути розглянута на різних історичних етапах, враховуючи зміни в міжнародній політиці, економіці та соціокультурному контексті.

В 1999 році був опублікований «Стратегічний план з міжнародних справ Сполучених Штатів Америки» в якому визначили основні цілі США у міжнародних справах, такі як:

1. Захист життєво важливих інтересів, забезпечення миру, стримування агресії, запобігання та розв'язання криз, припинення розповсюдження зброї масового знищення та просування контролю над озброєннями та роззброєння; Розширювати експорт, відкривати ринки,

підтримувати глобальне зростання та стабільність і сприяти економічному розвитку;

2. Захист американських громадян за кордоном, керувати в'їздом відвідувачів та іммігрантів і охороняти кордони Сполучених Штатів;

3. Боротьба з міжнародним тероризмом, злочинністю та торгівлею наркотиками;

4. Підтримувати встановлення та консолідацію демократії та захищати права людини;

5. Надання гуманітарної допомоги постраждалим від криз і катастроф;

6. Поліпшення глобального навколишнього середовища, досягнення стійкого світового населення та захисту здоров'я людей [13].

Формування та реалізація цілей США завжди залежали від низки факторів, включаючи історичні події, внутрішню політику та економічні інтереси, і є відображенням позиції країни як глобальної наддержави.

Існують певні фактори, які вплинули на формування та еволюцію глобальних цілей США, а саме:

- Історичні фактори;
- Внутрішня політика;
- Економічні фактори.

Історичні фактори

Одним із найважливіших факторів, що формують американську зовнішню політику, є історичні події. Протягом своєї історії країна брала участь у численних глобальних конфліктах, включаючи Першу та Другу світові війни, Холодну війну та нещодавно війну з терором. Ці події мали

глибокий вплив на зовнішню політику країни та продовжують формувати її підхід до міжнародних відносин.

Наприклад, кінець Другої світової війни став початком домінування Америки в міжнародній системі, і країна відіграла значну роль у створенні таких інституцій, як ООН і Міжнародний валютний фонд.

В рамках національних інтересів та глобальних цілей США було створено МВФ. Створення Міжнародного валютного фонду в 1944 році було частиною зусиль після Другої світової війни з побудови нового міжнародного економічного порядку. Основні причини, для яких США створили МВФ, включають:

1) Стабілізація валют та обмінних курсів:

Ключовою метою створення цієї інституції було забезпечення стабільності валют та обмінних курсів. Мета полягала у тому, щоб уникнути конкурентної девальвації валют та підтримувати стійкість міжнародних фінансових відносин;

2) Запобігання валютним кризам:

Міжнародний валютний фонд був створений для того, щоб допомагати країнам у вирішенні проблем з платіжного балансу та уникнення валютних криз;

3) Фінансова допомога та відновлення економік:

МВФ має можливість надавати фінансову допомогу країнам, які зіткнулися з тимчасовими економічними труднощами, допомагаючи їм відновити стабільність та здоров'я своєї економіки;

4) Формування стабільної системи міжнародних грошових відносин:

Створення МВФ було частиною бреттон-вудської системи, яка встановила новий міжнародний грошовий порядок після війни. Ця система

базувалася на фіксованих обмінних курсах та золоті, і МВФ грав важливу роль у її функціонуванні;

5) Забезпечення економічної стабільності у світі:

МВФ виступав як організація, яка сприяла економічній стабільності у світі, сприяючи координації економічної політики та запобіганню розпаду міжнародної фінансової системи [14].

Загалом, створення МВФ відображало бажання міжнародної спільноти, зокрема США, створити механізм для регулювання та співпраці в глобальній економіці, сприяючи фінансовій стабільності та відновленню економічних систем після війни.

Концепція та початкові плани МВФ зародилися у США. Наприкінці Другої світової війни делегати з 44 країн зібралися на Бреттон-Вудську конференцію у 1944 році [15].

Метою конференції було розробити систему відновлення Європи. Після Другої світової війни Європа стала економічно нестабільною і потребувала фінансової допомоги. В результаті США стали одним із засновників МВФ. Американський вплив був сильним із самого початку; З моменту свого створення та в перші роки свого існування МВФ був заснований значною мірою на основних принципах, представлених американським головним міжнародним економістом Міністерства фінансів США Гаррі Декстером Уайтом. Під керівництвом Уайта американська делегація на Бреттон-Вудській конференції закріпила роль США у визначенні майбутнього МВФ. Наприклад, він зіграв істотну роль у встановленні квот кожної країни, а квота США була найбільша [16]

Також важливу роль у відновленні та забезпечення стабільності Європи після Другої Світової війни зіграв План Маршалла.

3 квітня 1948 року президент Трумен підписав Закон про економічне відновлення 1948 року. Він став відомий як План Маршалла, названий на честь державного секретаря Джорджа Маршалла, який в 1947 році запропонував Сполученим Штатам надати економічну допомогу для відновлення економічної інфраструктури післявоєнного періоду Європи.

Коли 1945 року закінчилася Друга світова війна, Європа лежала в руїнах: міста були зруйновані; спустошена економіка; почався голод. Також протягом двох років після війни контроль Радянського Союзу над Східною Європою та вразливість країн Західної Європи перед радянським експансіонізмом посилили відчуття кризи. США вбачали в цьому загрозу, бо однієї з головних цілей США було протистояння СРСР та стримування поширення комунізму.

Щоб упоратися з цією надзвичайною ситуацією, держсекретар Джордж Маршалл у своїй промові в Гарвардському університеті 5 червня 1947 року запропонував європейським країнам розробити план своєї економічної реконструкції та Сполученим Штатам надати їм відповідну допомогу. 19 грудня 1947 року президент Гаррі Трумен направив Конгресу послання, в якому розвивалися ідеї Маршалла про надання економічної допомоги Європі. Конгрес переважною більшістю голосів ухвалив Закон про економічне співробітництво 1948 року, а 3 квітня 1948 року президент Трумен підписав закон, який став відомим як «План Маршалла».

Протягом наступних чотирьох років Конгрес виділив 13,3 мільярда доларів на відновлення Європи. Ця допомога надала такий необхідний капітал та матеріали, які дозволили європейцям відновити економіку континенту. Для Сполучених Штатів план Маршалла забезпечив ринки для американських товарів та підтримав розвиток стабільних демократичних урядів у Західній Європі [17].

Також США є одними із засновників ООН. Після серії конференцій у грудні 1941 року Рузвельт і прем'єр-міністр Черчилль оголосили про

створення Організації Об'єднаних Націй — союзу 26 країн. У 1943 році Рузвельт почав планувати організацію після скликання Організацій Об'єднаних Націй, зустрічаючись з лідерами Конгресу, щоб заручитися двопартійною підтримкою. Громадськість підтримала зусилля Рузвельта, і ту осінь Конгрес прийняв резолюцію, що зобов'язує Сполучені Штати стати членом міжнародного органу, достатніми для встановлення і підтримки справедливого і міцного світу. Після весни 1945 року делегати 50 країн підписали Устав постійної організації Об'єднаних Націй.

Організація Об'єднаних Націй була створена після Другої світової війни в спробі підтримати міжнародний світ і безпеку та досягти співпраці між країнами з економічних, соціальних і гуманітарних проблем. Завдяки цій організації вдалося домовитися, що в результаті війни не буде територіального розширення, що наступні міжнародні відносини будуть носити характер співробітництва, і що суперечки між державами будуть вирішуватися за допомогою мирових переговорів, а не використання або загрози застосування сили [18].

Після закінчення Другої світової війни і початку Холодної війни, Східноєвропейські країни, які перебували під впливом СРСР, стали стикаються з політичним та військовим тиском. З метою забезпечення колективної безпеки та стримування потенційної агресії союзників СРСР, була створена НАТО.

Його метою було забезпечення миру в Європі, розвиток співпраці між її членами та захист їхньої свободи — і все це в контексті протидії загрози, яка на той час походила від Радянського Союзу. Установчий договір Альянсу був підписаний у Вашингтоні 1949 році, який зобов'язує союзників дотримуватися демократії, свободи особистості і верховенства закону, а також мирного вирішення суперечок. Важливо зазначити, що у договорі викладено ідею колективної оборони, а це означає, що напад на одного союзника розглядається як напад на всіх союзників. Організація Північноатлантичного

договору (або НАТО) гарантує, що безпека її європейських країн-членів нерозривно пов'язана з безпекою її північноамериканських країн-членів. Організація також є унікальним форумом для діалогу та співпраці через Атлантику [19].

НАТО протистоїть цьому величезному спектру загроз, зміцнюючи своє стримування та оборону як основу своєї прихильності до колективної оборони; допомога у запобіганні та управлінні кризовими ситуаціями; та заохочення безпеки на основі співробітництва, як це передбачено у Стратегічній концепції 2022 року [20].

Після розпаду Радянського союзу та зникнення біполярної системи на перший план серед загроз національній безпеці США вийшли міжнародний тероризм, економічні виклики, швидкі та небезпечні зміни клімату тощо. Наразі за економічне лідерство у світі із США починає серйозно конкурувати КНР, в якому пропагується комуністична ідеологія та існує недемократичний режим.

Війна з тероризмом сформувала зовнішню політику Америки: країна брала участь у конфліктах в Афганістані та Іраку, а також дотримувалась більш агресивного підходу до боротьби з тероризмом. Історичні події також вплинули на підхід Америки до дипломатії, причому дипломатичний стиль країни часто характеризується перевагою жорсткої сили та використання сили. Однак були й винятки, як-от історична угода між США та Іраном щодо ядерної програми країни, яка базувалася на дипломатичних переговорах, а не на військових діях.

Більше того, агресивна війна Росії проти України, включаючи незаконну анексію Криму у 2014 році та повномасштабне вторгнення у лютому 2022 року, радикально змінила обстановку у сфері безпеки.

Внутрішня політика та економічні фактори

Внутрішня політика та економічні інтереси також відіграють значну роль у формуванні американської зовнішньої політики. Політичний клімат у країні може впливати на напрямок зовнішньої політики, причому певну роль відіграють такі фактори, як громадська думка, групи інтересів і політична ідеологія. Наприклад, війна у В'єтнамі викликала глибокі розбіжності в американській політиці, громадська опозиція війні зрештою призвела до виходу країни.

Подібним чином політика адміністрації Трампа «Америка перш за все» перебувала під сильним впливом політичної ідеології президента, зосередженої на захисті американських робочих місць і бізнесу від іноземної конкуренції. Економічні інтереси також відіграють вирішальну роль у американській зовнішній політиці. Економічні інтереси країни часто впливають на прийняття рішень, особливо щодо торгівлі та інвестицій. Наприклад, американсько-китайська торгова війна була викликана занепокоєнням щодо торгової практики Китаю та крадіжки інтелектуальної власності, а також бажанням захистити американський бізнес і робочі місця.

Проте економічні інтереси також можуть вступати в конфлікт з іншими факторами, такими як занепокоєння правами людини, як це видно у випадку відносин Америки з Саудівською Аравією, яку критикують за порушення прав людини, але вона залишається ключовим союзником США на Близькому Сході.

Міжнародна співпраця та альянси відіграють вирішальну роль у американській зовнішній політиці. Країна є членом багатьох міжнародних організацій, включаючи ООН, НАТО та Світову організацію торгівлі, і тісно співпрацює зі своїми союзниками для досягнення своїх стратегічних цілей. США протягом тривалого часу були ключовим гравцем у міжнародній системі, і їхні альянси з іншими країнами були критично важливими для

збереження їх глобального впливу. Наприклад, американо-японський альянс був наріжним каменем американської зовнішньої політики в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, забезпечуючи стратегічну противагу зростаючому впливу Китаю в регіоні. Однак ці альянси не позбавлені проблем, і політика адміністрації Трампа «Америка перш за все» створила значну напругу з деякими традиційними союзниками країни, такими як Європа та Канада. Адміністрація Байдена намагалася налагодити ці відносини та застосувати більш багатосторонній підхід до зовнішньої політики.

Два ключових прикладу, які ілюструють складність американської зовнішньої політики, – це відносини країни з Росією та Китаєм. Відносини між США та Росією відзначалися напруженістю та конкуренцією після закінчення холодної війни, коли дві країни брали участь у низці суперечок, зокрема щодо таких питань, як Сирія, Україна та втручання у вибори. Відносини адміністрації Трампа з Росією були особливо суперечливими, оскільки звинувачення у змові між кампанією Трампа та Росією призвели до розслідування Комісії Мюллера. Американо-китайські відносини також є критичним питанням американської зовнішньої політики. Між двома країнами ведеться низка суперечок, у тому числі щодо таких питань, як торгівля, права людини та територіальні суперечки в Південно-Китайському морі. Адміністрація Трампа дотримувалася конфронтаційного підходу до Китаю, що призвело до торгової війни та посилення напруги між двома країнами.

Позиція країни як глобальної наддержави означає, що її рішення та дії мають значні наслідки для решти світу. Підхід адміністрації Байдена до зовнішньої політики свідчить про зрушення в бік багатосторонності та співпраці з союзниками, на відміну від більш конфронтаційного підходу попередньої адміністрації. Проте перед американською зовнішньою політикою все ще стоять значні виклики, зокрема триваючі конфлікти на Близькому Сході, напруженість у відносинах з Росією та Китаєм, а також триваюча загроза тероризму. Рухаючись вперед, американська зовнішня

політика повинна буде знайти тонкий баланс між захистом стратегічних інтересів країни, збереженням її глобального впливу та застосуванням більш спільного та багатостороннього підходу до міжнародних справ. Це вимагатиме від політиків ретельного розгляду та прийняття стратегічних рішень, а також готовності співпрацювати з рештою світу та працювати над досягненням спільних цілей і завдань [21].

Таким чином, ми визначили, що США має глибокий вплив на міжнародну арену протягом її історії. Створення та активна участь у міжнародних інституціях, таких як ООН, МВФ, НАТО, а також імплементація Плану Маршалла, свідчать про постійний розвиток глобальних цілей Сполучених Штатів.

У формуванні та реалізації глобальних цілей США проявляє свою роль лідера, що сприяє міжнародній співпраці, економічному відновленню та забезпеченню міжнародної безпеки. Створені інституції та ініціативи визначають не лише амбіції країни, а й допомагають формувати міжнародний лад, сприяючи розвитку демократії, економічній стабільності та вирішенню глобальних проблем.

Отже, еволюція глобальних цілей США свідчить про постійне адаптування країни до світового контексту, який змінюється та постійне прагнення до спільного досягнення глобального благополуччя та міжнародної гармонії.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США

2.1 Становлення національних інтересів США та їх реалізація в рамках глобального конкурентного лідерства

Реалізація національних інтересів Сполучених Штатів Америки в рамках глобального конкурентного лідерства визначається різноманітними стратегіями та діями, що відображають динаміку їх ролі у світовому порядку.

Саме у другій половині XX століття Сполучені Штати Америки стали на шлях світового лідерства. Після Другої світової війни США активно розвивали свій військовий, економічний, політичний та технологічний потенціал. Президент США Г. Трумен у своєму виступі перед Конгресом 19 грудня 1945 року говорив про «тягар постійної відповідальності за управління світом», який лежав на плечах Америки, і про необхідність довести, що США мають рішучість зберегти свою роль лідера всіх націй [22].

В документі «Стратегія національної безпеки на нове століття» стверджують, що метою стратегії національної безпеки США є забезпечення захисту фундаментальних та неминучих потреб країни: захист життя та безпеки американців; підтримувати суверенітет Сполучених Штатів, зберігаючи їх цінності, інститути та територію незайманими; та забезпечити процвітання нації та її народу.

Для цього треба створити у світі умови, за яких американським національним інтересам рідко будуть загрожувати, а коли вони виникають, щоб існували ефективні засоби протидії цим загрозам.

Загалом США прагне миру, в якому жоден критичний регіон не домінуватиме державою, ворожою Сполученим Штатам, а регіони, що мають найбільшу важливість для США, будуть стабільними та мирними. Держава

має на меті створення клімату, в якому глобальна економіка та відкрита торгівля зростають, де демократичні норми та повага до прав людини все більше приймаються і де тероризм, незаконний обіг наркотиків та міжнародна злочинність не підривають стабільність та мирні відносини. Країна прагне миру, в якому поширення ядерних, хімічних, біологічних та інших потенційно дестабілізуючих технологій зведено до мінімуму, а міжнародне співтовариство готове і здатне запобігати катастрофічним подіям або реагувати на них. Це бачення світу також передбачає, що Сполучені Штати підтримують тісні відносини співпраці з найбільш впливовими країнами світу та мають можливість впливати на політику та дії тих, хто може вплинути на наш національний добробут.

Загальний стан міжнародного економічного середовища впливає на нашу безпеку, так само як стабільність підвищує перспективи процвітання. Це процвітання, саме собою мета, також гарантує, що ми зможемо підтримувати наші збройні сили, іноземні ініціативи та глобальний вплив. Саме така участь та вплив допомагають забезпечити стабільність миру та процвітання міжнародної економічної системи [23].

Для того, щоб краще дослідити питання реалізації національних інтересів США в рамках глобального конкурентного лідерства, потрібно визначити основні критерії лідерства США. Такими критеріями є:

1. Економічне лідерство;
2. Лідерство у міжнародній валютно-фінансовій системі;
3. Лідерство у глобальному бізнесі;
4. Геополітичне лідерство (військова потужність, кількість баз, міжнародні союзи та організації)
5. Технологічне лідерство

Економічне лідерство

США веде активну економічну політику для забезпечення своєї конкурентоспроможності. Розвиток технологічних інновацій, підтримка підприємництва, торговельні угоди та інвестиції є ключовими елементами, спрямованими на зміцнення позиції країни на міжнародній арені. Сьогодні Сполучені Штати Америки є провідними у світі за економічним потенціалом, досягненнями у науково-технічному прогресі, фінансовою міцністю та світовим впливом у різних сферах.

Розвиток економіки США через її розмір і міжнародні зв'язки має значні наслідки для світової економіки.

Сполучені Штати є найбільшою економікою світу з ВВП 25,5 трлн. дол. в 2022 році, на другому місці – Китай, на третьому – Японія і на четвертому Німеччина (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – ВВП країн за 2022р. [24], [25]

№	Країна	ВВП (номінальний, 2022 рік), трлн. дол.	Ріст ВВП, %	ВВП на душу населення, тис. дол.
1	США	25,5	2,06	75269
2	Китай	17,9	2,99	12598
3	Японія	4,2	1,03	34135
4	Німеччина	4,07	1,79	48845
5	Індія	3,4	7	2389
6	Великобританія	3,07	4,1	45485
7	Франція	2,78	2,56	43061

На рис. 2.1 спостерігаємо, що на США припадає 25,5% світового виробництва. США виступають як одна з найбільших світових економік і

значущий гравець у багатьох секторах, включаючи технології, фінанси, авіацію, автомобільну промисловість та інші.

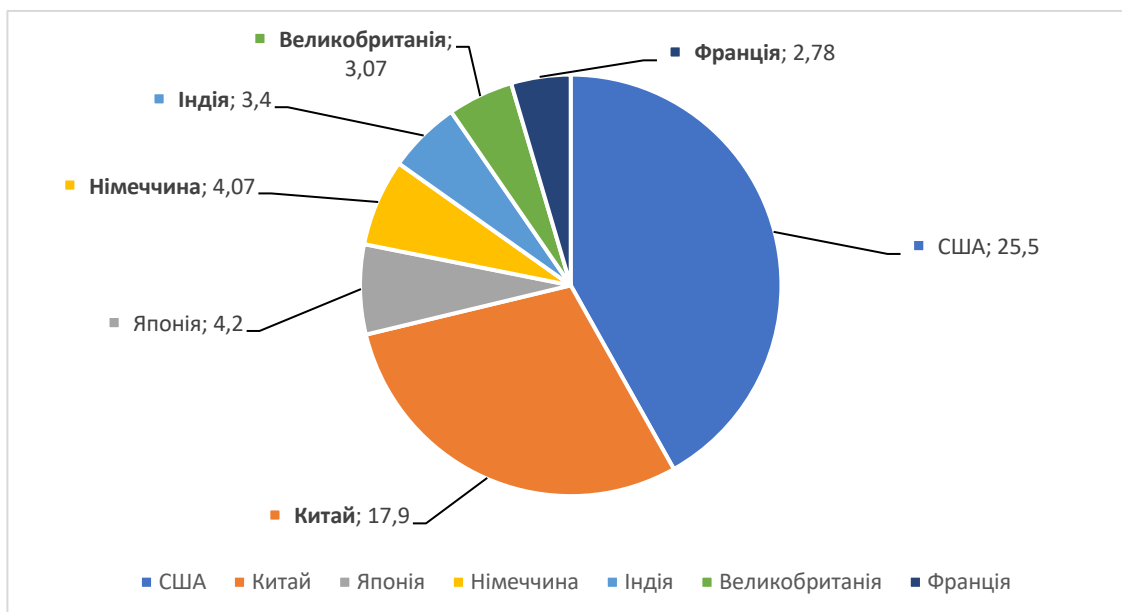

Рис. 2.1 Частка країн у світовій економіці за 2022 рік (у %) [26]

Сполучені Штати є великим світовим експортером, поступаючись лише Китаю (рис. 2.2). У 2022 році вартість експорту Сполучених Штатів склала понад два трильйони доларів США, що зробило його другим за величиною у світі. Експорт Сполучених Штатів Америки є однією з найбільших і найважливіших складових їхньої економіки. США відомі своєю великою різноманітністю експортних товарів та послуг, а їхній експорт впливає на глобальні ринки та торговельні відносини.

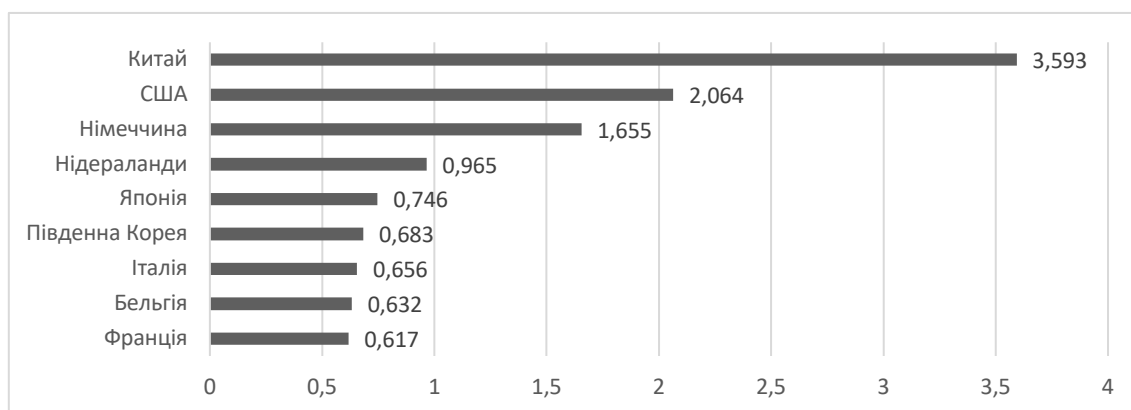

Рис. 2.2 Основні лідери по експорту в 2022 році, (трлн. дол.) [27]

США є найбільшим у світі імпортером, імпортні товари значно впливають на економіку країни і життя звичайних американців. У 2022 році загальна вартість міжнародного імпорту товарів та послуг США склала 3,37 трильйона доларів США (рис. 2.3). Цей показник став найвищим показником, що спостерігався з початку тисячоліття. Така значна кількість імпорту допомагає підтримувати низькі споживчі витрати.

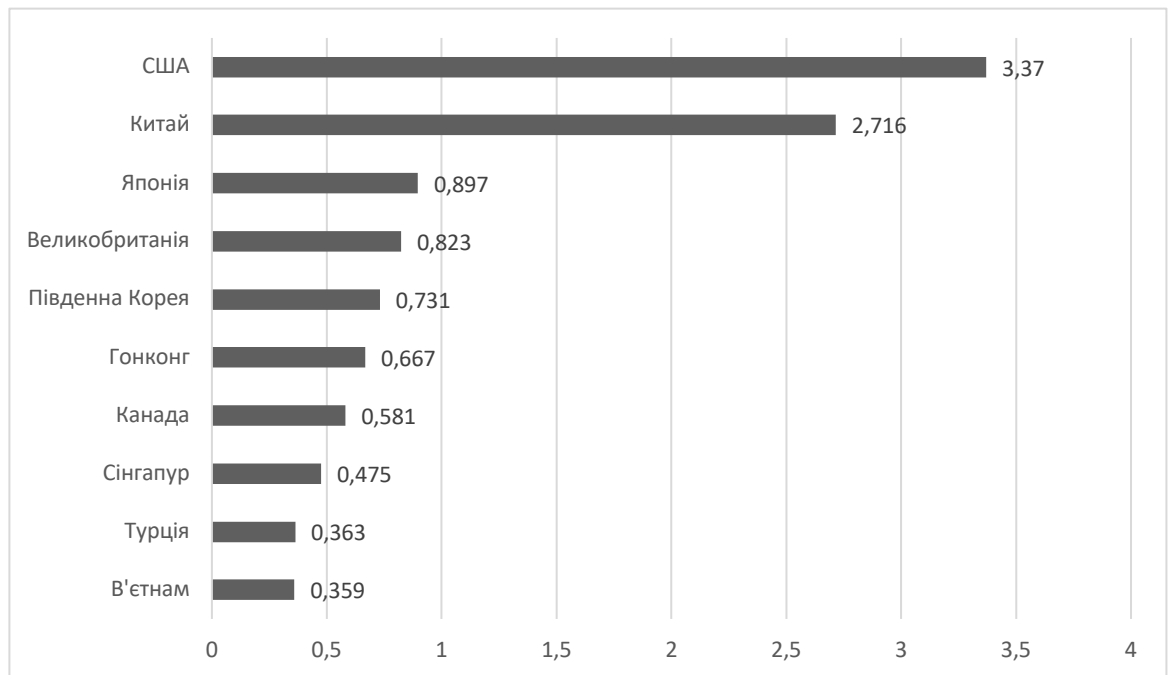

Рис. 2.3 Основні лідери по імпорту в 2022 році (трлн. дол.) [28]

Маючи найглибші ринки капіталу у світі, на частку США припадає 42,5% світової капіталізації фондового ринку, що значно випереджає наступну найближчу економіку – Європейський Союз. Сьогодні ринкова капіталізація фондових ринків США перевищує 46,2 трильйона доларів (табл. 2.2). Порівняно з іншими багатими країнами акції США часто показують найкращі результати за останні кілька десятиліть.

Таблиця 2.2 – Ринкова капіталізація фондових ринків країн в 2022 році
[29]

Країна	Ринкова капіталізація, трлн. дол.	Частка, %
США	46,2	42,5
ЄС	12,1	11,1
Китай	11,5	10,6
Японія	5,8	5,4
Гонконг	4,3	4,0

Крім цього, Сполучені Штати Америки є однією з найбільших джерел прямих іноземних інвестицій, а також одним з найбільших отримувачів ПІІ у світі. Частка США в глобальних прямих іноземних інвестиціях є значущою.

У 2021 році на їхню частку припадало 30 відсотків світового обсягу прямих іноземних інвестицій порівняно з 34 відсотками у 2001 році [30].

В 2021 році міжнародні компанії інвестували у Сполучені Штати понад 400 мільярдів доларів, що є третім за величиною рівнем за останнє десятиліття, що приблизно вчетверо збільшило інвестиційні потоки порівняно з 2020 роком, який також мав найнижчий рівень за останні 10 років через пандемію Covid-19.

На рис. 2.4 продемонстровано, що ТНК зі штаб-квартирами за кордоном інвестували у США понад 480 мільярдів доларів у 2015 та 2016 роках, що більш ніж удвічі перевищує суму, інвестовану за кілька років за останнє десятиліття. Прямі іноземні інвестиції у Сполучених Штатах складаються з реінвестування доходів, акціонерного капіталу, відмінного від реінвестування доходів, та боргових інструментів. Іноземні інвестори також вкладають значні суми у економіку США, відкриваючи філії, купують підприємства та здійснюють інші форми інвестиційної діяльності.

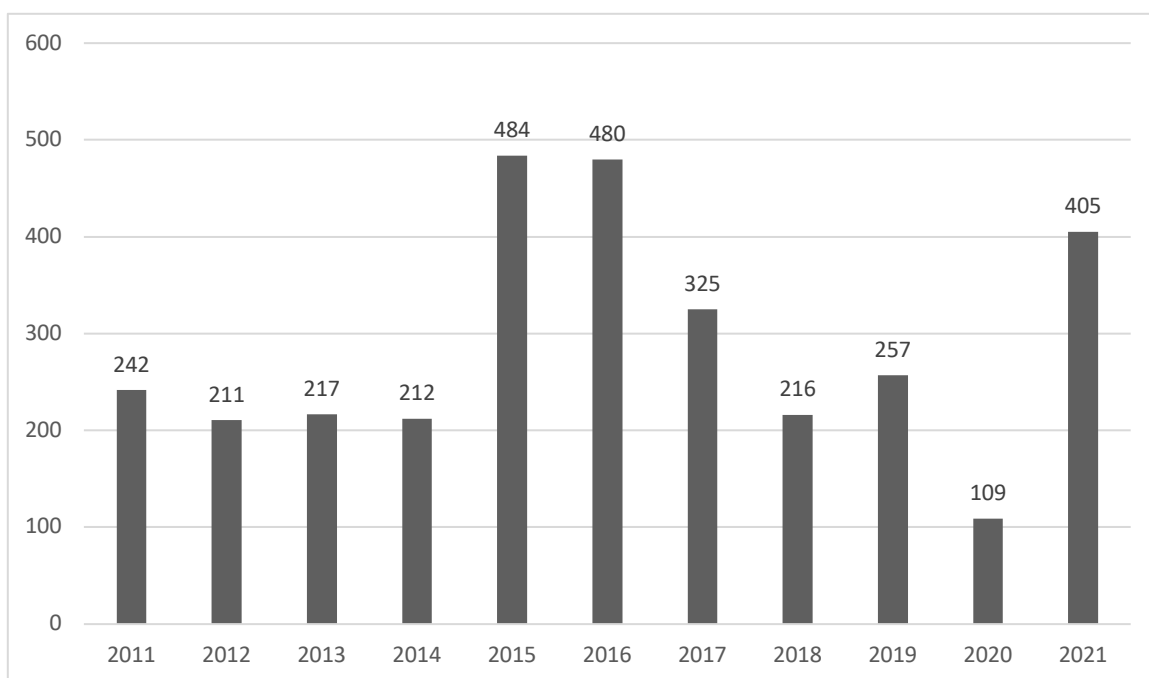

Рис. 2.4 Динаміка прямих іноземних інвестицій в США за 2011-2021 роки (млрд. дол.) [30]

Міжнародні інвестиції у сектор напівпровідників та інших електронних компонентів США за останні п'ять років продемонстрували вибухове зростання, склавши 194 відсотки. Напівпровідники відіграють важливу роль у всіх аспектах сучасного життя, оскільки вони є обчислювальним мозком не тільки для комп'ютерів, але і для побутової техніки, медичного обладнання, автомобілів та багатьох інших галузей.

На рис. 2.5 можемо простежити як змінювався сукупний обсяг прямих іноземних інвестицій у виробництво напівпровідників у США за 2016-2021 роки. Відбулося зростання ПІІ в цій сфері з 70 млрд. дол. в 2019 році до 92 млрд. дол. в 2021 році. Інвестиції напівпровідникових компаній зі штаб-квартирами за кордоном у США призвели до створення майже 58 000 робочих місць, що добре оплачуються в Америці. Міжнародні інвестиції в цю найважливішу галузь економіки США можуть бути підтримані нещодавнім ухваленням Закону про CHIPS та науку. Новий закон включає гранти, інвестиції у дослідження та інвестиційну податкову пільгу, спрямовану на зміцнення вітчизняного виробництва чипів.

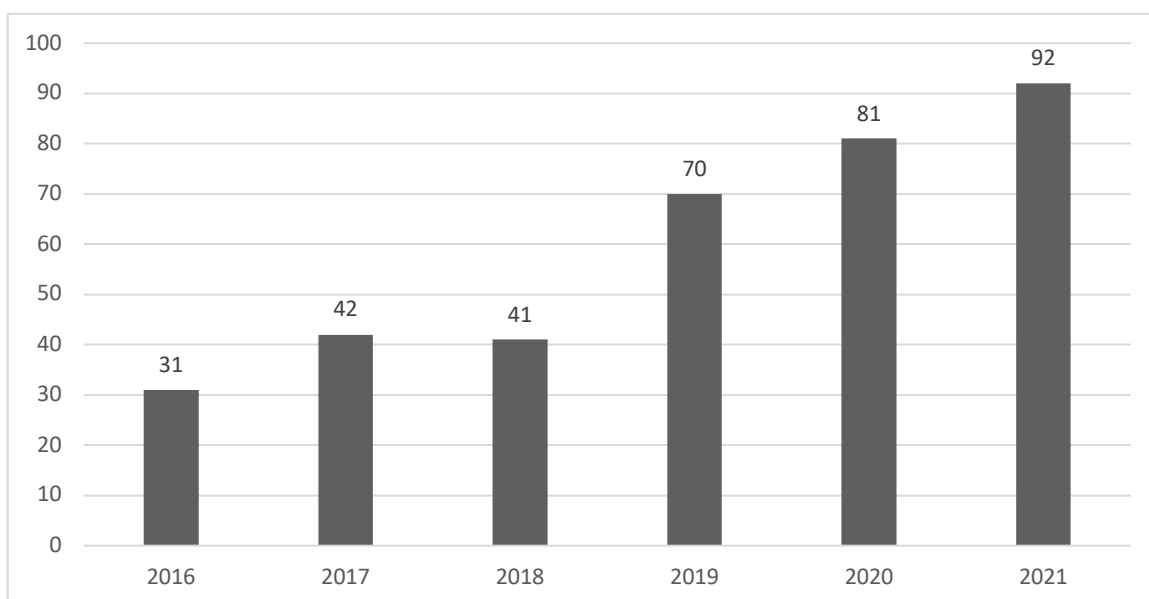

Рис. 2.5 Сукупний обсяг прямих іноземних інвестицій у виробництво напівпровідників у США за 2016-2021 роки (млрд. дол.) [30]

США інвестують у різні сектори та галузі, такі як фінанси, технології, виробництво, енергетика та інші. Обертаючи великі обсяги капіталу, американські компанії активно розширюють свою присутність за кордоном. Лідери по прямих іноземних інвестиціях в 2012 та 2022 році проілюстровані в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Лідери по відсотку прямих іноземних інвестицій в 2012 та 2022 році (млрд. дол.) [31]

Країна	2012 р. млрд. дол.	Країна	2022 р. млрд. дол.
США	377,24	США	426,25
Нідерланди	237,94	Німеччина	178,87
Японія	117,63	Японія	175,40
Німеччина	99,08	Великобританія	158,93
Гонконг	88,12	Китай	149,69
Кіпр	75,25	Нідерланди	125,89

Лідерство у міжнародній валютно-фінансовій системі

Долар США, випущений Федеральною резервною системою, є офіційною валютою Сполучених Штатів. Це найбільша валюта у світі, її середньоденний обсяг становить 2,9 трильйона доларів США. Долар є широко використовуваною валютою у світовій торгівлі та фінансових операціях [32].

Після закінчення Другої світової війни долар став найважливішим засобом обміну у світі. Це найбільш поширена резервна валюта та найбільш широко використовувана валюта для міжнародної торгівлі. Долар є ключовим засобом для розрахунків та резервною валютою у міжнародній фінансовій системі. Центральне місце долара у світовій економіці дає Сполученим Штатам деякі переваги, у тому числі легше запозичення грошей за кордоном та розширення сфери дії фінансових санкцій США.

Статус долара як світової резервної валюти було закріплено після Другої світової війни на Бреттон-Вудській конференції 1944 року, де сорок чотири країни погодилися створення МВФ і Світового банку. Чинники, які сприяють домінуванню долара, включають його стабільну вартість, розмір економіки США та геополітичну вагу Сполучених Штатів. Крім того, жодна інша країна не має ринку для свого боргу, подібного до ринку США, загальний обсяг якого становить приблизно 33 трильйона доларів [33].

На рис. 2.6 представлена частка долара серед інших грошових одиниць у світі у 2022 році, яка складала 44,15%, за ним йдуть євро – 16,14%, єна – 8,4% і фунт стерлінгів – 6,4%.

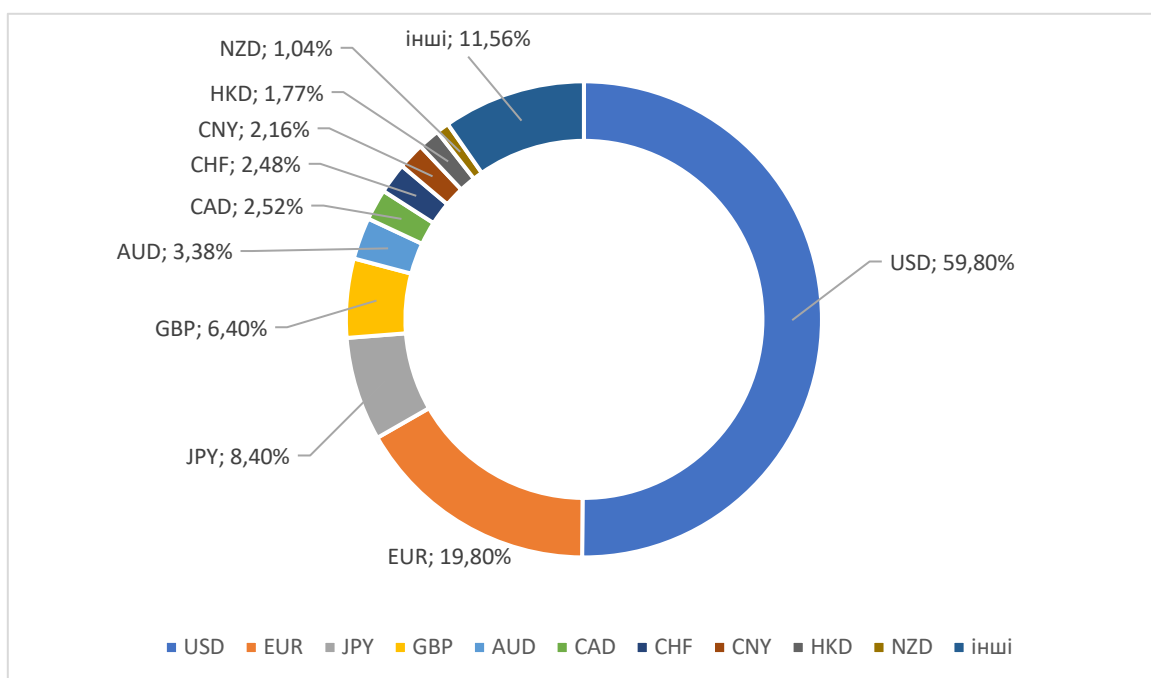

Рис. 2.6 Частка валют у світі у 2022 році (у %) [34]

Міністр фінансів Валері Жискар д'Естен ще в 1960х роках стверджував, що статус долара як провідної резервної валюти є привілеєм для Сполучених Штатів. Тоді французькі чиновники вважали, що світова потреба в доларах забезпечує дешеве фінансування американських інвестицій за кордоном.

Центральне місце долара у системі глобальних платежів збільшує силу фінансових санкцій США. Майже вся торгівля, що здійснюється в доларах, навіть торгівля між іншими країнами, може набути санкцій США, оскільки ними займаються так звані банки-кореспонденти, які мають рахунки в Федеральній резервній системі.

Тому США в рамках своїх національних інтересів можуть відрізати можливість здійснювати операції в доларах, ускладнивши ведення бізнесу тим, кого вони занесли до чорного списку. Наприклад, після російського вторгнення в Україну в 2022 році беспрецедентні санкції США відрізали Росію від долара, заморозивши активи російського центрального банку на суму 300 мільярдів доларів і спровокувавши дефолт суверенного боргу країни [35].

Узагальнюючи, визначимо причини поширеності долара у світі. По-перше, США є найбільшою економікою світу та локомотивом міжнародної торгівлі. По-друге, долар США є основною світовою «резервною валютою», якою володіють центральні та комерційні банки з метою міжнародних транзакцій та інвестицій. В 2022 році долар становив майже 59% валютних резервів за обсягом у світі. І, по-третє, багато товарів оцінюються в доларах, включаючи золото, нафту та мідь. Така популярність долара у світі надає США значний вплив у світових економічних справах та фінансових ринках [36].

Лідерство у глобальному бізнесі

Роль американських транснаціональних корпорацій в світі є значущою і впливовою в різних аспектах економіки, політики та соціально-економічного розвитку. ТНК створюють робочі місця не тільки в США, але і в інших країнах через розміщення виробничих підприємств та філій в різних регіонах світу. Багато американських ТНК є лідерами у розвитку та впровадженні нових технологій, сприяючи технічному прогресу в глобальному масштабі. Значущий економічний вплив ТНК може мати вплив на політичні рішення, так як корпорації можуть впливати на політичні процеси через лобіювання та інші форми впливу.

Філії транснаціональних корпорацій США, які працюють за кордоном, і філії іноземних компаній, розташованих у Сполучених Штатах, складають значну частку виробництва. ТНК є найпотужнішою частиною бізнесу, що працює в міжнародному масштабі, відіграючи провідну роль у зміцненні світових економічних зв'язків, розвитку держав, процвітанні науки і техніки, становленні тенденції поведінки споживачів [37].

Тепер розглянемо рейтинги лідерів ТНК за 2022 рік. Для цього скористаємося даними Fortune Global 500, який викладає щорічний рейтинг 500 найбільших компаній світу, критерієм складання якого є виручка компанії. Список складається щорічно та демонструє найбільших корпоративних

гравців, тим самим дозволяючи оцінити економічний розвиток та тенденції ринків.

Американські транснаціональні корпорації займають визначальні позиції у світовій економіці, обіймаючи різні галузі та географічні регіони. На перших місцях рейтингу Fortune Global 500 за 2022 рік знаходяться саме американські компанії. Серед них: Walmart з виручкою, яка складає 572 млрд. дол., Amazon – 469 млрд. дол., Apple – 365 млрд. дол., CVS Health – 292 млрд. дол., UnitedHealth Group – 287 млрд. дол., ExxonMobil – 285 млрд. дол., Berkshire Hathaway – 276 млрд. дол. тощо (табл. 2.4)

Таблиця 2.4 – Рейтинг ТНК за виручкою в 2022 році (млрд. дол.) [38]

Номер	Назва	Країна	Виручка, млрд. дол.	Чистий прибуток, млрд. дол.
1	Walmart	США	572,75	13,643
2	Amazon	США	469,82	33,364
3	State Grid	Китай	460,62	7,138
4	China National Petroleum	Китай	411,69	9,638
5	Sinopec Group	Китай	401,31	8,316
6	Saudi Aramco	Саудівська Аравія	400,40	105,37
7	Apple	США	365,82	94,68
8	Volkswagen	Німеччина	295,82	18,187
9	China Construction Engineering	Китай	293,71	4,444
10	CVS Health	США	292,11	7,910

Багато американських ТНК є світовими лідерами у своїх галузях. Наприклад, технологічні компанії, такі як Apple, Microsoft і Google, визначають та диктують розвиток глобального інформаційного суспільства. Фармацевтичні компанії, наприклад, Pfizer та Johnson & Johnson, визначають новітні тенденції у медичній науці. Автомобільні гіганти, такі як General Motors та Ford, мають виробничі лінії в різних регіонах. Банківські і фінансові установи, такі як JPMorgan Chase, Bank of America, грають ключову роль у глобальних фінансових операціях та міжнародних інвестиціях.

Ці аспекти свідчать про те, що американські ТНК володіють сильною глобальною позицією, визначаючи та впливаючи на розвиток світової економіки в різних секторах, що відповідає національним інтересам та цілям США.

Геополітичне лідерство

США виступає як ключовий учасник у глобальних справах через дипломатію, участь у міжнародних організаціях та регіональних блоках. Забезпечення світової стабільності, демократії та розв'язання конфліктів стали основними завданнями національних інтересів.

Геополітичне лідерство США включає в себе:

- 1) Створення військової сили для безпеки США та світу;
- 2) Створення міжнародних організацій, які об'єднують країни для реалізації спільних цілей.

Військова сила

Америка - глобальна держава з глобальними інтересами. Отже, перед його озброєними силами стоїть завдання захистити країну від нападів і захистити її національні інтереси у відповідному глобальному масштабі.

Сполучені Штати не можуть дозволити собі зосередитися лише на одному географічному регіоні чи вузькому виклику своїм інтересам. Її

економіка залежить від світової торгівлі. Америка має зобов'язання з багатьма союзниками, тому країна повинна враховувати кількох основних конкурентів, які регулярно, послідовно та агресивно кидають виклик її інтересам.

З цього випливає, що її збройні сили повинні бути пропорційні поставленому завданню і мати необхідні інструменти, навички та готовність до дії. Крім цього, американські збройні сили мають бути здатні захистити свободу використання глобального надбання - морської, повітряної, космічної та кіберпросторової областей, від яких залежить американське процвітання та політичний вплив.

США стикаються з все більшим викликом як з боку великих конкурентів, таких як Китай і Росія, так і з дестабілізуючим впливом терористичних та повстанських елементів, що діють у регіонах, які становлять значний інтерес для великих американських компаній. Масштабне вторгнення в Україну із застосуванням озброєнь у лютому 2022 року є доказом того, що війна в регіонах є великою загрозою для національних інтересів США [39].

Сполучені Штати очолили рейтинг країн із найвищими військовими витратами у 2022 році: на збройні сили було виділено 877 мільярдів доларів США. Це склало майже 40 відсотків загальних військових витрат у всьому світі в тому році, Китай посів друге місце за витратами на військові потреби, за оцінками витративши 292 мільярди доларів США, а Росія посіла третє місце. Це можна простежити на рис. 2.7.

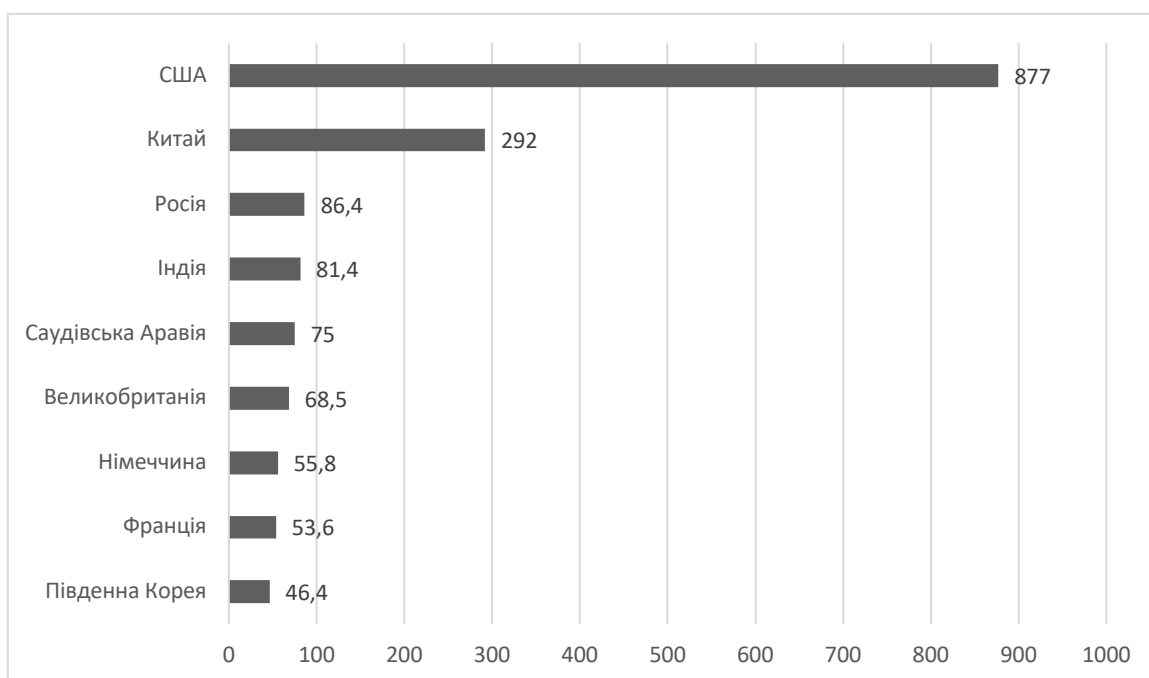

Рис. 2.7 Країни з найбільшими військовими витратами у світі в 2022 році (млрд. дол.) [40]

Вартість військових витрат у світі неухильно зростала останніми роками і досягла 2,24 трильйона доларів у 2022 році. Причинами цього є початок російсько-української війни у 2022 році, а також посилення напруженості у Південно-Китайському морі. Північна Америка, безперечно, є провідним регіоном світу з погляду витрат на збройні сили.

На рис. 2.8 бачимо, що у 2022 році Китай мав найбільші у світі збройні сили за кількістю чинних військовослужбовців - близько 2 мільйонів солдатів, Індія – 1,4 млн. солдат, а США – 1,39 млн. солдатів. Попри це, США володіють найсучаснішою військовою технікою, включаючи винищувачі, танки, підводні човни, бойові кораблі та інші види озброєння.

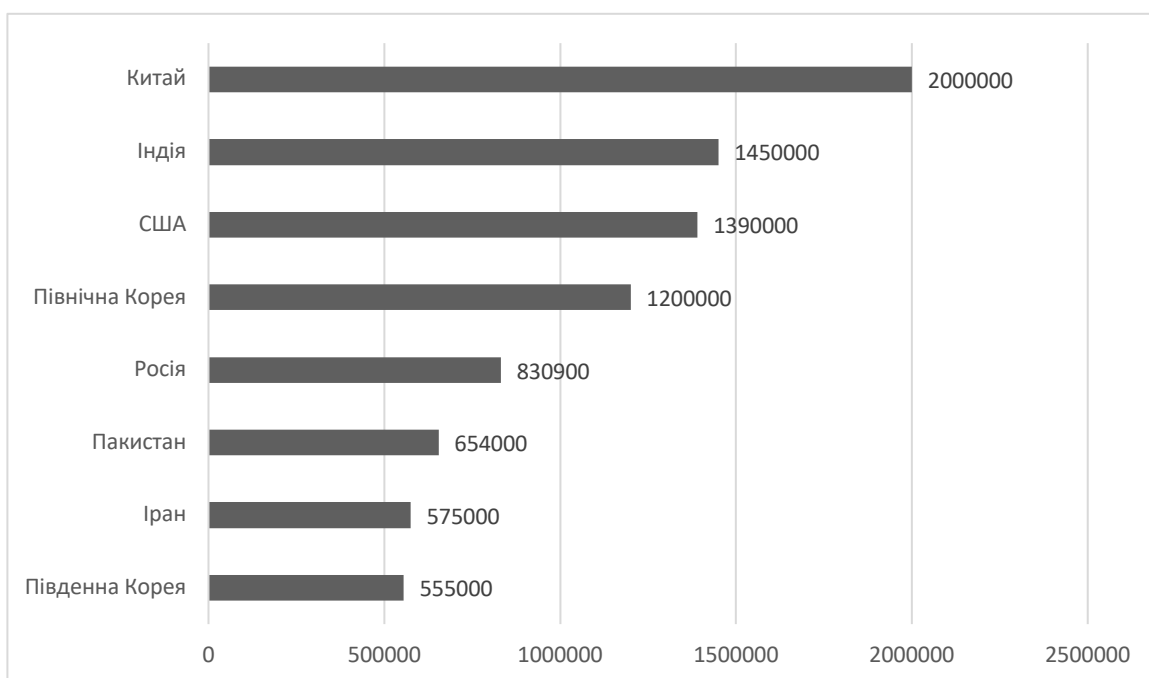

Рис. 2.8 Рейтинг найбільших армій світу по кількості діючих військовослужбовців в 2022 році (млн. осіб) [41]

В 2022 році в 178 країнах знаходилося 17 тисяч діючих американських військовослужбовців, найбільше в Японії – 53 тисячі солдатів, Німеччині – 34 тисячі солдат та Південній Кореї – 26 тисяч (рис. 2.9).

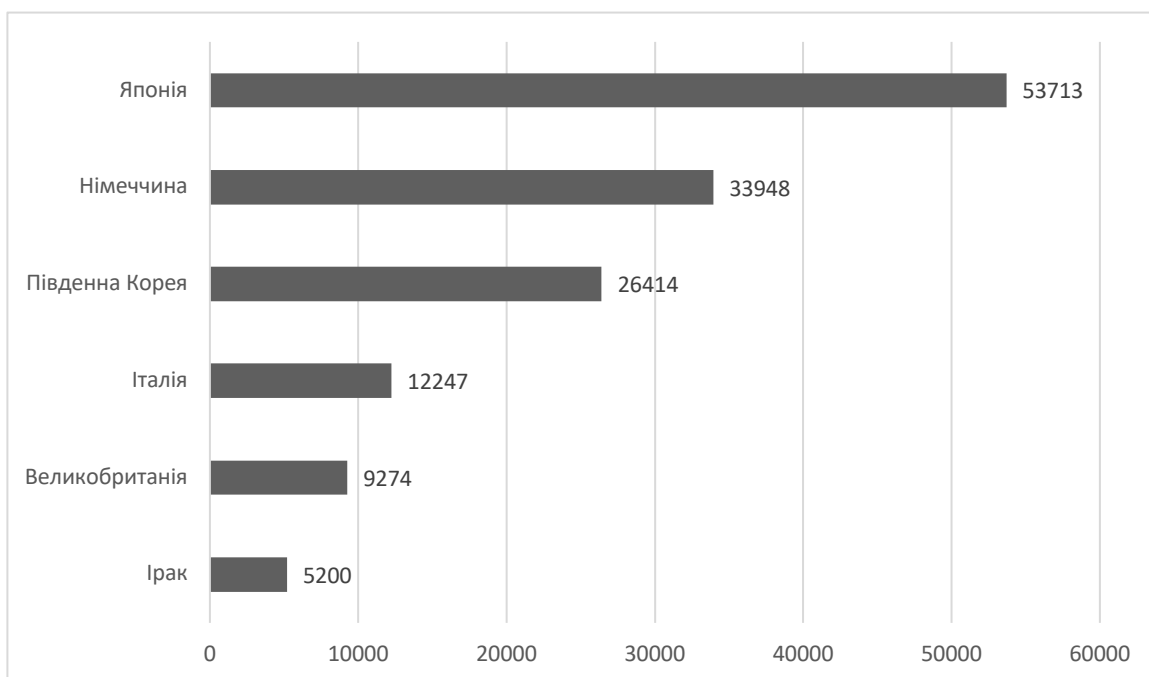

Рис. 2.9 Країни з найбільшою кількістю американських військовослужбовців в 2022 році (тис. осіб) [42]

Саме у цих трьох країнах найбільше військових баз США – 120, 119 та 73 відповідно (рис. 2.10). Щонайменше у 80 країнах є близько 750 військових баз США, хоча військові експерти стверджують, що це число може бути ще вищим, оскільки не всі дані публікуються Пентагоном. Багато військових баз США були побудовані після Другої світової війни, коли США зайняли позицію світового лідера та миротворця в Японії та Німеччині та навколо них, що пояснює, чому саме в цих двох країнах найбільше баз.

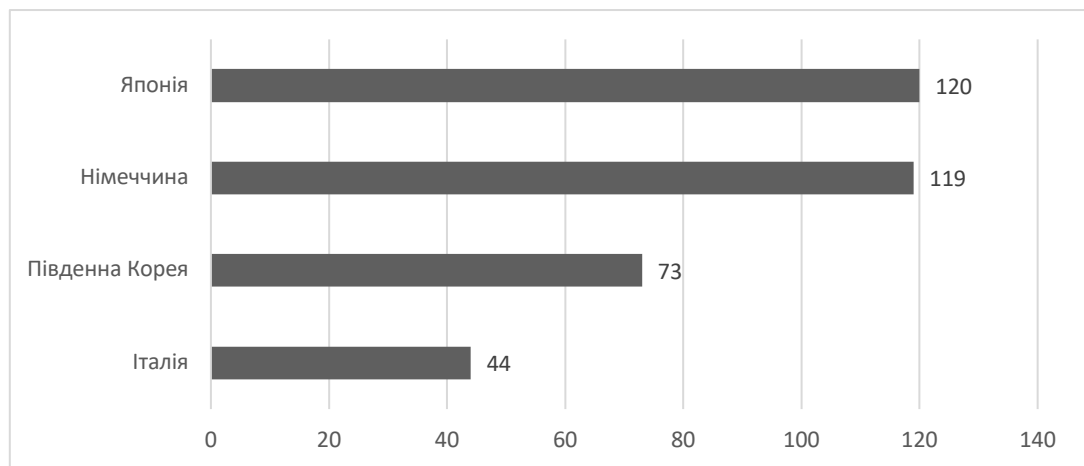

Рис. 2.10 Рейтинг країн за кількістю американських військових баз в 2022 році (штук) [43]

Міжнародні організації

Міжнародні союзи та організації відіграють важливу роль у формуванні та захисті національних інтересів Сполучених Штатів Америки. Це відображається в різноманітних аспектах, включаючи економічні, політичні, військові та соціальні сфери. Участь США в міжнародних союзах і організаціях, таких як ООН, НАТО, і Міжнародний валютний фонд, надає їм платформу для впливу на прийняття міжнародних рішень та стандартів.

- **Нато**

Збереження великого військового потенціалу дозволяє США впливати на глобальні події та забезпечувати свою національну безпеку. Вони активно

взаємодіють з союзниками та партнерами для створення колективних систем безпеки, таких як НАТО.

Ця організація була створена в рамках національних інтересів США, щоб захистити свободу та безпеку союзників політичними та військовими засобами. Це практичні засоби, за допомогою яких безпека Північної Америки та Європи назавжди пов'язана один з одним. Розширення НАТО сприяло досягненню мети США - створення цілісної, вільної та мирної Європи. До сих пір НАТО залишається головним інструментом безпеки трансатлантичного співтовариства та вираження його спільних демократичних цінностей [44].

- **ООН**

Організацію Об'єднаних Націй було створено після Другої світової війни у спробі підтримати міжнародний мир та безпеку та досягти співробітництва між країнами з економічних, соціальних та гуманітарних проблем.

Сполучені Штати Америки мали за мету створити систему, яка б недопускала масові конфлікти та гарантувала міжнародний мир і безпеку. Мета створення ООН полягала і в сприянні розвитку міжнародної співпраці для вирішення економічних та соціальних проблем. Для США це відкривало перспективи розширення можливостей у сфері торгівлі та стимулювання економічного зростання. Також ООН функціонувала як платформа для проведення гуманітарних заходів та здійснення розвитку. Для США це стало засобом розширення впливу та виявлення глобального лідерства через надання допомоги іншим країнам [45].

- **МВФ та Світовий банк**

МВФ та Світовий банк були створені в липні 1944 року на міжнародній конференції в США, яка встановила рамки економічного співробітництва, спрямованого на створення більш стабільної та процвітаючої світової економіки.

МВФ сприяє глобальній макроекономічній та фінансовій стабільності, а також надає консультації з питань політики та підтримку у розвитку потенціалу, щоб допомогти країнам будувати та підтримувати сильну економіку. МВФ надає короткострокові та середньострокові кредити, щоб допомогти країнам, які мають проблеми з платіжним балансом і труднощі з виконанням міжнародних платіжних зобов'язань. Кредити МВФ фінансуються переважно за рахунок квотних внесків його членів. Співробітники МВФ – це переважно економісти з великим досвідом макроекономічної та фінансової політики.

Світовий банк сприяє довгостроковому економічному розвитку та скороченню бідності, надаючи технічну та фінансову підтримку, щоб допомогти країнам реалізувати реформи чи проекти, такі як будівництво шкіл, забезпечення водою та електрикою, боротьба із хворобами та захист навколишнього середовища. Допомога Світового банку, як правило, має довгостроковий характер і фінансується за рахунок внесків країн-членів та випуску облігацій. Співробітники Світового банку часто є фахівцями з конкретних питань, таких як клімат, або сектори, такі як освіта [46].

Створення Міжнародного валютного фонду та Світового банку відбулося у післявоєнний період і впливало з національних інтересів Сполучених Штатів Америки на різних рівнях. Створення цих фінансових інституцій визначалося бажанням США забезпечити стабільність світової фінансової системи після Другої світової війни, що було критично для захисту їхніх економічних інтересів у світовому масштабі, враховуючи їхню ключову роль у світовій економіці. Ці інституції були спробою США підтримати економічне відновлення та розвиток країн після війни. Для США це відкривало нові ринки для торгівлі та інвестицій, що сприяло реалізації не тільки економічних інтересів, а й більш широкі стратегічні цілі в глобальному контексті.

Технологічне лідерство

Зосередженість на розвитку технологій відображається в створенні та вдосконаленні новітніх систем та інновацій, що підтримують конкурентоспроможність та визначають технологічне лідерство США. Дуже важливо те, що у США великі кошти вкладаються у розвиток новітніх технологій та технічний прогрес. Це дозволяє США продовжувати бути лідером та експортувати не продукти, а ідеї та технології.

В табл. 2.5 можна простежити, що у 2022 році США вклали в науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи \$660 млрд. або 2,6% від ВВП. Америка виступає ключовим джерелом глобального технічного прогресу та новаторських технологій. Сполучені Штати Америки вкладають у розвиток високих технологій значно більше, ніж усі країни Європи. Понад 40% світових інвестицій у сферу комп'ютерних технологій припадають на американські компанії, що становить понад 220 мільярдів доларів. В межах самої країни знаходиться 40% всіх комп'ютерів у світі [47].

Таблиця 2.5 - Лідери по витратах на НДДКР за 2022 рік (млрд. дол.) [48]

Номер	Країни	Витрати на НДДКР, млрд. дол.	% ВВП
1	США	660	2,6
2	Китай	556	3,1
3	Японія	194	3,4
4	Німеччина	148	3,3
5	Південна Корея	105	5

Інновації, звісно, вимагають новаторів та підприємців. У 20-му столітті Сполучені Штати отримали вигоду з вдалого поєднання іммігрантів та

вітчизняних талантів. Починаючи з піднесення фашизму в Європі, Сполучені Штати стали домом для багатьох талановитих вчених та інженерів [49].

З моменту своєї появи як незалежна держава Сполучені Штати заохочували науку та інновації. В результаті Сполучені Штати стали батьківщиною 161 з 321 найбільшого винаходу, включаючи такі предмети, як літак, Інтернет, мікročіп, лазер, мобільний телефон, холодильник, електронна пошта, мікрохвильова піч, персональний комп'ютер, рідкокристалічний дисплей, і світлодіодна технологія, кондиціонування повітря, складальна лінія, супермаркет, штрих-код та банкомат [50].

США створили велику кількість продуктів, які змінили наш світ в кращий бік. Розглянемо декілька прикладів таких відкриттів:

- Інтернет

У 1969 році дослідники, що працювали в Агентстві перспективних дослідницьких проєктів США, відправили перше міжвузлове сполучення між лабораторіями Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі та Стенфордї. Це ознаменувало народження Інтернету у тому вигляді, в якому ми його знаємо, але знадобилися десятиліття, щоб він став звичайним явищем. Однак як тільки це сталося, справа набула великого успіху. Сьогодні понад половина всього населення Землі підключено до Інтернету, а Інтернет приносить ТРИЛІОНИ доларів у світову економіку.

- Глобальна система позиціонування (GPS)

У 1973 році Міністерство оборони США схвалило проєкт синтезу найкращих аспектів різних вже існуючих програм супутникової навігації. Результатом цих зусиль стала Глобальна система позиціонування, яку ми знаємо сьогодні як GPS. Ця технологія змінила світ, а саме способи навігації сушею, морем і повітрям.

- iPhone

В 2007 році мобільний телефон став майже універсальним, бо Apple під керівництвом Стіва Джобса зробила революцію в перспективній індустрії смартфонів, випустивши пристрій, який вмістив функціональні можливості комп'ютера в корпус телефону. Айфон вперше використовував сенсорний екран та інтерфейс на основі жестів, що викликало революцію у взаємодії з електронними пристроями. Ця інновація значно полегшила використання смартфонів і планшетів [51].

- Google

Google - це найбільша у світі пошукова система. Також це одна з найвідоміших назв компаній у світі, насамперед завдяки пошуковій системі Google, яку щодня використовують мільярди людей. Чиста вартість Google перевищить один трильйон доларів у 2023 році. Google є однією з найбільших та найвпливовіших технологічних компаній у світі. Його роль охоплює різні аспекти сучасного життя. Також Google розробляє операційну систему Android, яка використовується на багатьох смартфонах та інших мобільних пристроях [52].

2.2 Двостороннє стратегічне партнерство як механізм реалізації національних інтересів США

Двостороннє стратегічне партнерство є важливим механізмом для реалізації національних інтересів США у світі. Це партнерство може виникати з різних причин і забезпечує основу для спільної діяльності та співпраці між Сполученими Штатами та іншою країною чи регіоном. Сполучені Штати мають офіційні дипломатичні відносини з більшістю країн. Сюди входять усі члени ООН та держави-спостерігачі, за винятком Бутану, Ірану, Північної Кореї та Сирії, а також держави-спостерігача ООН Палестини, останнє з яких

США не визнають. Крім того, США мають дипломатичні відносини з Косово та Європейським Союзом.

Виділимо головні двосторонні стратегічні партнерства США:

- 1)Партнерство з ЄС;
- 2)Партнерство з Японією;
- 3)Партнерства з Південною Кореєю;
- 4) Партнерства на Близькому Сході (Ізраїль, Саудівська Аравія).

Партнерство США-ЄС

Партнерство ЄС-США, можливо, є найважливішим двостороннім ставленням у світі, необхідним для безпеки та процвітання в трансатлантичному регіоні та провідною силою існуючого світового порядку, заснованого на демократії, верховенстві закону та багатосторонності.

В 1990 році відносини США з Європейським співтовариством були офіційно оформлені прийняттям Трансатлантичної декларації. Тим самим було ініційовано регулярний політичний діалог між США та ЄС на різних рівнях, включаючи регулярні зустрічі на найвищому рівні. Співпраця зосереджена у сферах економіки, освіти, науки та культури.

Нова Трансатлантична програма, про яку було оголошено на Мадридському саміті 1995 року, просунула співпрацю вперед. Угода про вільну торгівлю містить чотири широкі цілі співпраці США та ЄС: сприяння миру та стабільності, демократії та розвитку у всьому світі; реагування на глобальні дзвінки; сприяння розширенню світової торгівлі та тіснішим економічним зв'язкам; та наведення мостів через Атлантику [53].

Відносини між Європейським Союзом і Сполученими Штатами Америки значною мірою базуються на історичних зв'язках, зокрема еміграції

з Європи до Америки після Другої світової війни та підтримці США у відбудові та безпеці в Європі під керівництвом Маршалла.

Партнерство ЄС-США процвітало протягом понад шести десятиліть і ґрунтувалося на спільних цінностях, включаючи відданість верховенству закону, демократичному процесу, вільному підприємництву, правам людини та боротьбі з бідністю. Ці цінності у поєднанні з глибокими економічними зв'язками та високим рівнем довіри, побудованої за понад півстоліття, роблять ЄС та Сполучені Штати природними партнерами у вирішенні сьогоденних глобальних проблем. Завдяки цьому партнерству реалізуються національні інтереси США.

Сполучені Штати є головним стратегічним партнером ЄС у забезпеченні миру та стабільності у всьому світі. Разом вони є двома найбільшими донорами гуманітарної допомоги та допомоги з метою розвитку у всьому світі. Крім цього, партнерство допомагає краще протистояти глобальним викликам безпеки, таким як тероризм, насильницький екстремізм, поширення ядерної зброї та транснаціональна злочинність. ЄС та Сполучені Штати розширюють зв'язки в галузі безпеки та оборони, а також тісне військове співробітництво, особливо в Європі, Африці та Індо-Тихоокеанському регіоні.

Економічне партнерство ЄС-США є найважливішим чинником глобального економічного зростання, торгівлі та процвітання. У сукупності економіки обох територій становили 30,4% світового ВВП в 2022 році [54].

ЄС та США є основними торговими партнерами один одного та забезпечують найбільші двосторонні торговельні відносини у світі. Вони є найбільшими інвесторами та інвестиційними ринками один для одного.

На рис. 2.11 можна простежити, що в 2022 році експорт США до ЄС становив 349,34 мільярда доларів США. Це збільшення порівняно з попереднім роком, коли експорт США до ЄС становив близько 271,41 мільярда доларів США.

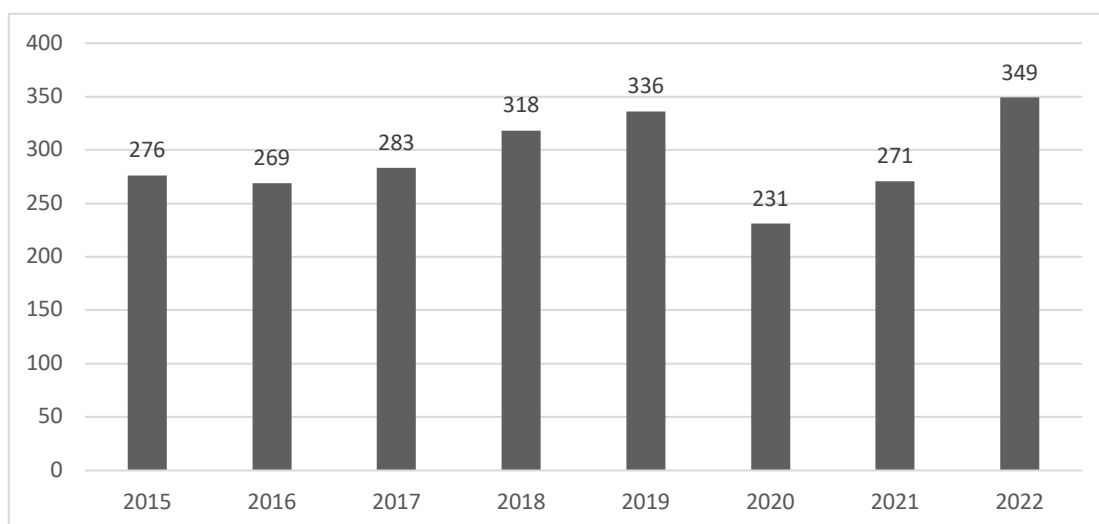

Рис. 2.11 Експорт товарів США в ЄС за 2015-2022рр. (млрд. дол.) [55]

На рис. 2.12 показано зростання обсягу імпорту США торгових товарів із Європейського Союзу з 1997 по 2022 рік. 2022 року імпорт США з ЄС становив приблизно 553 мільярди доларів США.

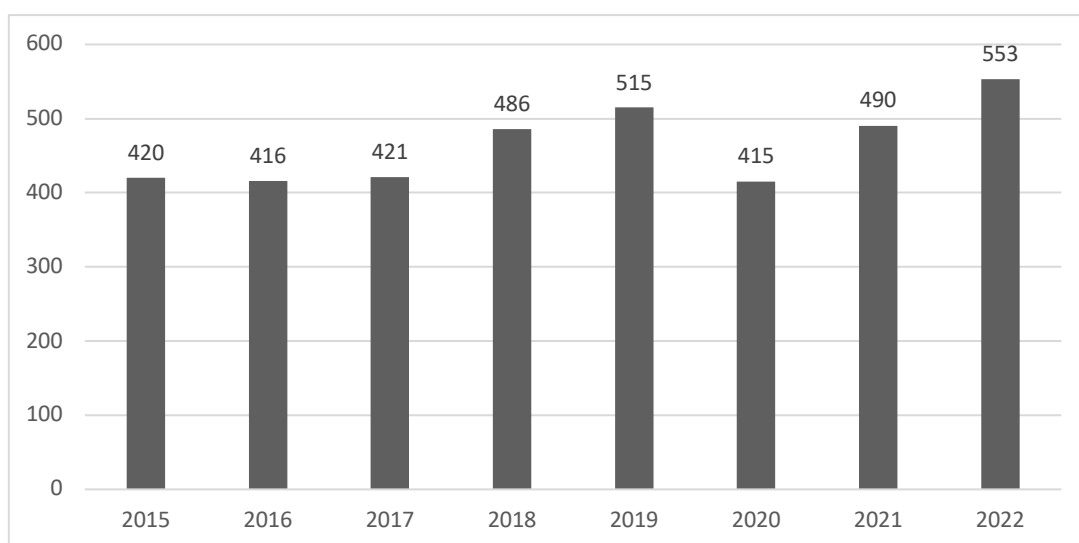

Рис. 2.12 Імпорт товарів з ЄС до США за 2015-2022рр. (млрд. дол.) [56]

Також ЄС та Сполучені Штати разом виступають за стійкі та надійні зв'язки, які допомагають людям та планеті вирішувати найнагальніші глобальні проблеми, від зміни клімату та захисту навколишнього середовища до підвищення безпеки охорони здоров'я та підвищення конкурентоспроможності та глобальних ланцюжків постачання. Завдяки зобов'язанням з Паризької угоди, відкритим дипломатичним каналам та

прихильності до науки ЄС та США погоджуються з необхідністю відкритих, прозорих, конкурентоспроможних та стійких рішень для більш зеленого майбутнього [57].

США та ЄС співпрацюють з питань енергетики та сталого розвитку. Загальною метою обох сторін є лібералізація та підвищення стійкості глобальних енергетичних ринків. Ця співпраця офіційно розпочалася у 2009 році, коли було засновано Енергетичну раду ЄС-США. Ця установа регулярно зустрічається та розглядає такі теми, як: проблеми енергетичної безпеки, зміна клімату, відновлювані джерела енергії, ядерна безпека та дослідження. Трансатлантична енергетична співпраця продовжує сприяти стабільності та прозорості глобальних енергетичних ринків шляхом сприяння енергетичній диверсифікації та безпеці. Сполучені Штати та ЄС є стратегічними партнерами, які прагнуть досягти нульових викидів до 2050 року [58].

Партнерство США та Японії

Двостороннє стратегічне партнерство між Сполученими Штатами та Японією є ключовим елементом обох країн у питаннях безпеки, економіки та геополітики. Це партнерство базується на різноманітних спільних інтересах і співпраці в різних сферах. Альянс безпеки США та Японії, створений після Другої світової війни, як ніколи важливий для інтересів обох країн Азії. В останні роки більш агресивний Китай, що володіє ядерною зброєю Північна Корея та інші проблеми, підштовхнули альянс до історичних коригувань, у тому числі до підвищення ролі японських збройних сил [59].

Договір про взаємну безпеку між США і Японією, підписаний в 1951 році разом з Сан-Франциським договором, який офіційно поклав кінець Другій світовій війні, був десятирічною відновлюваною угодою, яка дозволила американським військам залишатися на території Японії та забезпечувати їй безпеку від нападу інших країн. Також США мали право створювати військові бази на території країни. Завдяки цьому альянсу

Сполучені Штати прагнули посилити свою стратегічну присутність у Східній Азії.

На рис. 2.13 продемонстровано, що в 2022 році Японія була четвертим за величиною торговим партнером США з імпорту, яка склала 148 мільярдів доларів. Сполучені Штати та Японія не мають комплексної двосторонньої угоди про вільну торгівлю. У 2019 році США та Японія підписали дві обмежені торгові угоди, які набули чинності в 2020 році, лібералізувавши торгівлю деякими товарами та встановивши правила цифрової торгівлі.

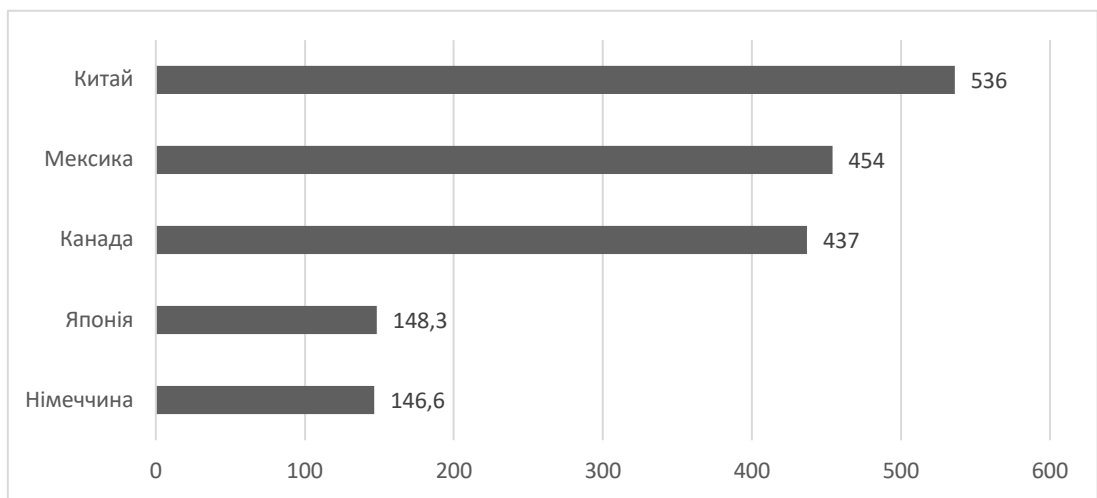

Рис. 2.13 Рейтинг найбільших торговельних партнерів США по імпорту товарів в 2022 році (млрд. дол.) [60]

Під час зустрічі у липні 2022 року офіційні особи США та Японії підкреслили спільні пріоритети та необхідність зробити свої економіки більш конкурентоспроможними та стійкими до глобальних економічних ризиків і невизначеності. У березні 2023 року Сполучені Штати та Японія підписали угоду про важливі корисні копалини, яка, за словами Адміністрації, кваліфікуватиме Японію як партнера у зоні вільної торгівлі.

У 2022 році Японія приєдналася до 13 інших країн як перший партнер у переговорах в рамках ініціативи IPEF під керівництвом США, економічної домовленості, яка охоплює окремі питання торгівлі, такі як цифрова торгівля, спрощення торгівлі, праця та навколишнє середовище [61].

Партнерство США-Ізраїль

Сполучені Штати були першою країною, яка визнала ізраїльську державність, коли Ізраїль проголосив незалежність у 1948 році. 75-річне партнерство будувалося на взаємних інтересах та спільних демократичних цінностях із самого початку, коли ізраїльтян та американців об'єднувала їхню прихильність до демократії та економічного процвітання.

Незмінна відданість США Ізраїлю підкріплюється потужною допомогою Ізраїлю в галузі безпеки, включаючи 10-річний Меморандум про взаєморозуміння на суму 38 мільярдів доларів, який було укладено у 2016 році. Крім цього, Америка виділила 500 мільйонів доларів на фінансування протиракетної оборони. Фінансування протиракетної оборони підтримує кілька спільних програм протиракетної оборони, у тому числі «Залізний купол», «Стріла», «Стріла II» та «Стріла III», що зіграло важливу роль для безпеки Ізраїлю [62]

Сполучені Штати та Ізраїль також беруть участь у різних обмінах, пов'язаних з безпекою, включаючи спільні військові навчання, дослідження та розробку зброї. За допомогою щорічної Об'єднаної контртерористичної групи та інших регулярних стратегічних діалогів Сполучені Штати та Ізраїль можуть тісно співпрацювати у боротьбі з низкою регіональних загроз. Сполучені Штати віддані сприянню більш інтегрованому, процвітаючому та безпечному Близькому Сходу, який принесе користь усім його народам. Америка прагне поглиблення та розширення нормалізації та інтеграції між Ізраїлем та арабськими державами та державами з мусульманською більшістю, про що свідчать Авраамські угоди, інші угоди про нормалізацію та Негевський форум.

Економічні та торговельні відносини між США та Ізраїлем є міцними, бо їхню основу складає щорічна двостороння торгівля товарами та послугами на суму близько 50 мільярдів доларів. Декілька договорів та угод, у тому числі Угода про вільну торгівлю між США та Ізраїлем (FTA) 1985 року, зміцнюють

двосторонні економічні відносини. З моменту підписання ЗВТ у 1985 році Сполучені Штати стали найбільшим торговим партнером Ізраїлю. Щоб сприяти економічному співробітництву, США щороку скликає Об'єднану групу економічного розвитку (JEDG) для обговорення економічного партнерства та галузей потенційного зростання. [62].

Після Другої світової війни США надали Ізраїлю більше іноземної допомоги, ніж будь-якій іншій країні. Це продемонстровано на рис. 2.14.

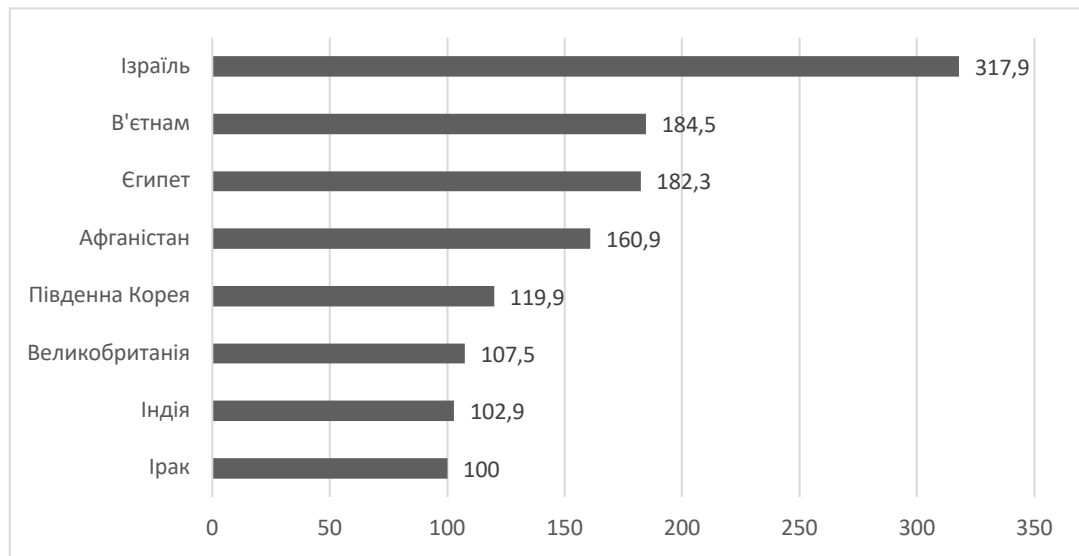

Рис. 2.14 Загальний обсяг іноземної допомоги США країнам за 1946–2022 рр. (млрд. дол.) [63]

Коли почався ізраїльсько-палестинський конфлікт в 2023 році, президент Америки Джо Байден оголосив, що США підтримують Ізраїль у світлі недавніх нападів на країну терористичного угруповання ХАМАС, що розпочалися 7 жовтня. Напади та контрзаходи вже призвели до тисяч смертей та поранень з обох боків, а також до захоплення та утримання у заручниках ізраїльських громадян та військовослужбовців. Байден закликав Конгрес вжити термінових заходів для фінансування потреб національної безпеки Ізраїлю [63].

Партнерство США з Саудівською Аравією

Після визнання у 1931 році Сполучені Штати та Саудівська Аравія встановили повні дипломатичні відносини. Унікальна роль Саудівської Аравії в арабському та ісламському світі, величезні запаси нафти у світі, а також його стратегічне розташування відіграють роль у давніх двосторонніх відносинах між Королівством та Сполученими Штатами. Сполучені Штати та Саудівська Аравія мають спільний інтерес у збереженні стабільності, безпеки та процвітання регіону Перської затоки та тісно консультуються щодо широкого кола регіональних та глобальних проблем. Саудівська Аравія відіграє важливу роль у забезпеченні мирного та процвітаючого майбутнього регіону та є сильним партнером у зусиллях щодо забезпечення безпеки та боротьби з тероризмом, а також у військовій, дипломатичній та фінансовій співпраці. Його сили тісно співпрацюють із військовими та правоохоронними органами США для захисту інтересів національної безпеки обох країн [64].

США та Саудівська Аравія мають давні відносини у сфері безпеки. Саудівська Аравія є найбільшим клієнтом США з продажу військової техніки. Останнім часом найбільшим ринком для продажу зброї США був Близький Схід, при цьому Саудівська Аравія була найвідомішим одержувачем зброї. За останні десятиліття країна закупила 24% загального експорту озброєнь США, вартість компонентів якого перевищує 18 млрд. дол. [65]

Угода про технічне співробітництво між Сполученими Штатами Америки та Королівством Саудівська Аравія, підписана в Джідді 8 травня 2023 року (АТС), є останньою версією угоди, вперше підписаної в 2008 році, щоб допомогти Саудівській Аравії розвивати свій потенціал щодо захисту критично важливу і терористичних загроз.

Сполучені Штати та Саудівська Аравія підтримують міцні економічні відносини. Сполучені Штати є другим за величиною торговим партнером Саудівської Аравії, а Саудівська Аравія є одним із найбільших торгових

партнерів Сполучених Штатів на Близькому Сході. Саудівська Аравія є третім за величиною джерелом імпортої нафти Сполучених Штатів, поставляючи ринку США близько півмільйона барелів нафти щодня.

Партнерство США з Південною Кореєю

25 червня 1950 року північнокорейські війська вторглися до Південної Кореї. Його захист взяла він коаліція ООН з 16 країн під керівництвом США. Після вступу Китаю у війну від імені Північної Кореї пізніше того ж року останні два роки конфлікту зберігалася тупикова ситуація, поки 27 липня 1953 року не було укладено перемир'я. Мирний договір так і не було підписано. У 1953 році, після завершення Корейської війни, Сполучені Штати та Республіка Корея підписали Договір про взаємну оборону, який став основою всеосяжного союзу, який існує і сьогодні.

Упродовж десятиліть після війни Республіка Корея переживала політичні потрясіння під авторитарним керівництвом, але створила активне громадянське суспільство, яке призвело до сильних протестів проти авторитарного правління. Продемократична діяльність активізувалася у 1980-х роках, починаючи з Руху за демократизацію Кванджу у травні 1980 року, що зрештою призвело до переходу Республіки Корея до того, що зараз є динамічною демократією.

Сполучені Штати та Південна Корея мають довгу історію співробітництва, заснованого на взаємній довірі, спільних цінностях демократії, прав людини та верховенства закону, спільних стратегічних інтересах та міцній дружбі. Обидві країни працюють разом над боротьбою з регіональними та глобальними загрозами та зміцненням своєї економіки. Сполучені Штати зберегли персонал армії, військово-повітряних сил, військово-морського флоту та морської піхоти в Південній Кореї на підтримку свого зобов'язання відповідно до Договору про взаємну оборону між США та

Південною Кореєю, щоб допомогти країні захистити себе від зовнішньої агресії.

За останні кілька десятиліть Республіка Корея досягла напрочуд високого рівня економічного зростання і в 2019 році стала шостим за величиною торговим партнером США по товарам. За даними Міжнародного валютного фонду, великі американські фірми вже давно є провідними інвесторами, а Сполучені Штати були другим за величиною джерелом прямих іноземних інвестицій у Південній Кореї у 2019 році.

В 2019 році обсяг прямих іноземних інвестицій США у Південній Кореї становив 16 млрд. дол. частка якої складає 16% від усіх інвестицій в Японію. У 2019 році обсяг торгівлі двох країн досяг 168,6 млрд. дол. з великомасштабними потоками промислових товарів, сільськогосподарської продукції, послуг та високотехнологічних товарів [66].

2.3 Національні інтереси США у військових конфліктах

Національні інтереси Сполучених Штатів у військових конфліктах можуть включати широкий спектр цілей, які відображають стратегічні, геополітичні, економічні та безпекові підходи. Після другої світової війни Америка брала участь у таких війнах:

- Війна у В'єтнамі;
- Війна в Перській затоці;
- Війна в Афганістані.

Війна у В'єтнамі

США вступили у В'єтнамську війну, намагаючись запобігти поширенню комунізму, що відповідало американським національним інтересам на той час. На міжнародному рівні після Другої світової війни країна за країною Східної Європи потрапляла під комуністичне правління, як і Китай, і ця тенденція

поширювалася і на інші країни Латинської Америки, Африки та Азії. США відчували, що програють холодну війну, і їм необхідно стримувати комунізм [67].

Тому у 1950 році перші американські військові радники були відправлені на допомогу французам у боротьбі з комуністами Північного В'єтнаму. Саме в цьому році завдяки Женевським угодам розділили В'єтнам на дві частини, а президент Дуайт Ейзенхауер запропонував американську допомогу у створенні некомуністичної країни на півдні країни, щоб протистояти комуністичній півночі [68].

Під час холодної війни уряд США побоювався, що комунізм пошириться та поставить під загрозу демократію у всьому світі. У В'єтнамі Сполучені Штати взяли на себе зобов'язання спочатку боротися з комунізмом у фінансовому відношенні, підтримуючи Південний В'єтнам, який боровся за те, щоб В'єтнам приєднався до західних союзників, таких як Сполучені Штати, а потім вже вирішили повноцінно вступити у війну [69].

Під час президентства Джонсона США посилили війну у В'єтнамі, починаючи з резолюції щодо Тонкінської затоки, в якій Конгрес дозволив Джонсону використати військову силу без оголошення війни. У березні 1965 року морські піхотинці США висадилися у Дананзі.

Так само, як регіональні побоювання щодо комунізму вплинули на підтримку Південного В'єтнаму, конфлікт також відіграв роль у суперництві наддержав часів Холодної війни, що, своєю чергою, вплинуло на прийняття рішень наддержавами. Поки США, Радянський Союз та Китай боролися за союзи з новими незалежними країнами, В'єтнам став одним із випробувальних полігонів, на яких усі три країни намагалися залишити свій слід. США надали економічну та військову допомогу Південному В'єтнаму, а Радянський Союз та Китай запропонували аналогічну допомогу Північному В'єтнаму [68].

До 1969 року у В'єтнамі дислокувалося понад 500 000 американських військовослужбовців. Тим часом Радянський Союз та Китай перекидали зброю, припаси та радників на Північ, яка, у свою чергу, США забезпечувала підтримку, політичне керівництво та регулярні бойові війська для кампанії на Півдні. Недоліки і втрати наростаючої війни виявилися надто великі для Сполучених Штатів, і до 1973 бойові частини США були виведені. Наприкінці 1960-х років настрої Америці змінилися. Причини вступу у війну більше не здавалися такими важливими, особливо якщо порівнювати їх з ціною війни. Антивоєнний рух мобілізував безліч американців, і громадські демонстрації протесту проти війни стали традиційним явищем [67].

Людські витрати тривалого конфлікту були важкими всім учасникам. Лише 1995 року В'єтнам опублікував офіційну оцінку загиблих у війні: близько 2 мільйонів мирних жителів з обох боків та близько 1,1 мільйона солдатів Північного та Південного В'єтнаму. За оцінками американських військових, у війні загинуло від 200 000 до 250 000 південно-в'єтнамських солдатів [70].

Перська затока

Регіон Перської затоки завжди входив до пріоритетних напрямів політики зовнішньої безпеки США після закінчення Другої світової війни.

Найважливішою політичною метою США у Перській затоці є підтримання безперервних поставок нафти за розумною ціною та в достатній кількості для задоволення своїх потреб та потреб своїх союзників. Політика США також спрямована на запобігання та протидію будь-якій ворожій іноземній та регіональній державі в отриманні контролю та впливу в регіоні.

Великі запаси нафти та природного газу зробили Перську затоку критично важливим регіоном світу. За поточними оцінками, в регіоні Перської затоки є приблизно 60 відсотків усіх доведених світових запасів нафти. Ця нафта є життєво важливою для світової економіки, а геостратегічне

розташування цього регіону збільшує його важливість. Перська затока є основним водним шляхом для судноплавства між Сходом та Заходом.

На протязі всього періоду холодної війни політика безпеки США в Перській затоці була в основному зосереджена на стримуванні та протидії впливу Радянського Союзу, радикальних націоналістів та лівих рухів у регіоні. Саме їх вважають основними загрозами регіональної безпеки та особливо інтересам США.

Після закінчення холодної війни та перемоги у війні в Перській затоці проти Іраку США сприймали Іран та Ірак як основні загрози своїм інтересам у цьому регіоні. Політика «подвійного стримування» щодо обох країн була спрямована на їхнє ослаблення у військовому, політичному та економічному відношенні.

Військові сили та об'єкти США в регіоні Перської затоки є яскравим проявом наміру США домінувати та зміцнювати свої позиції у нестабільному та уразливому регіоні Перської затоки. Основна мета присутності сил США в регіоні - забезпечення безпеки Ормузької протоки, усієї Перської затоки та нафтовидобувних країн, а також обслуговування їх стратегічних та економічних інтересів у регіоні [71].

Після закінчення війни в Перській затоці США розмістили в Саудівській Аравії 5000 військовослужбовців, у тому числі 4000 льотчиків та 1000 солдатів. Хоча існують деякі припущення щодо скорочення чисельності збройних сил США із Саудівської Аравії, пізніше їх спростував міністр оборони Саудівської Аравії принц Султан бін Абд аль-Азіз. 9 квітня 2000 року принц Султан висловив бажання продовжити військову присутність США в Саудівській Аравії, незважаючи на опір з боку саудівського народу [71].

Війна в Афганістані

В період з 1973 по 1990 роки в Афганістані відбулися величезні зміни: чотири перевороти, інтервенція та виведення радянських збройних сил,

вигнання однієї третини його населення внаслідок війни та один мільйон смертей. Політика США щодо Афганістану протягом усього періоду фактично залишився тим самим: запобігти «надмірному» радянському впливу. Зокрема це означало позбавлення Радянського Союзу плацдарму в Афганістані, з якого можна було б розпочати агресивні дії в регіоні.

Афганістан сам не мав великого значення для Сполучених Штатів. Але територія навколо нього - Перська затока, а також морські лінії та порти Індійського океану - вважалася критично важливою, а політика США щодо Афганістану послідовно відображала регіональну політику, спрямовану на міцні та дружні зв'язки з Іраном та Пакистаном [72].

Глобальна знакова подія 11 вересня, безсумнівно, була найгіршим актом тероризму, який стався на території США. Проте подальші події, включно з виправданнями війни з терором, зазнали жорсткої критики. Після подій 11 вересня було багато спроб переконати членів Талібану видати підозрюваних у тероризмі. Можливо, якби вони це зробили, зовнішнього втручання в Південну Азію могло б і не відбутися. Однак спроби ненасильницьких переговорів зазнали невдачі через відсутність співпраці з Талібаном у критичний момент, коли провал не був варіантом для США, а США не сприяли співпраці з терористами. Швидке звернення до військових засобів відбулося, коли США оголосили війну з терором як акт самооборони. Це призвело до того, що Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй санкціонувала «війну з терором».

Війна з терором явно згубно вплинула на моральну репутацію Заходу в результаті сумнівної тактики, використаної під час військового втручання. Зокрема, США заплатили високу ціну за свою спробу «назавжди вивести з ладу Осама бен Ладена та інших лідерів Аль-Каїди та їхніх помічників Талібан»[73].

З моменту вторгнення до Афганістану в 2001 році Сполучені Штати витратили 2,313 трильйона доларів на війну, що продемонстровано на рис. 2.15. Ця сума не включає кошти, які уряд Сполучених Штатів зобов'язаний витратити на довічний догляд за американськими ветеранами цієї війни, а також не включає майбутні відсоткові виплати грошей, взятих у борг для фінансування війни.

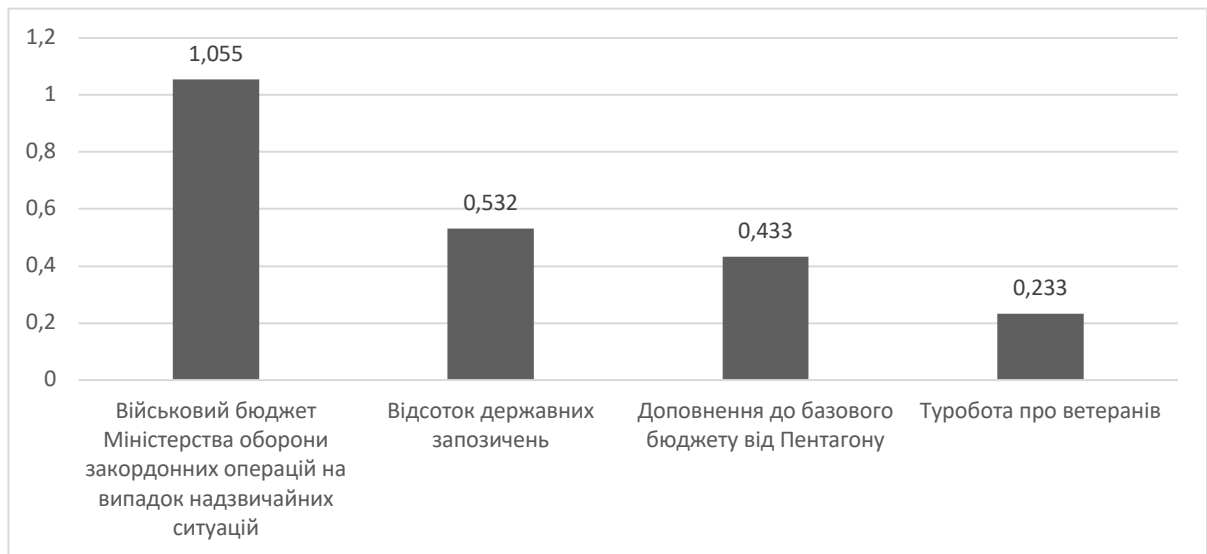

Рис. 2.15 Загальні бюджетні витрати США на військові потреби з 2001-2022 роки по категоріям (трлн. дол.) [74]

У лютому 2020 року США та Талібан підписали угоду про виведення міжнародних сил з Афганістану до травня 2021 року. У квітні 2021 року міністри закордонних справ та оборони країн НАТО вирішили вивести всі війська союзників з Афганістану протягом кількох місяців.

РОЗДІЛ 3.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ США В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ

3.1 Геополітичні амбіції Китаю як виклик національним інтересам США

Геополітичні амбіції Китаю та Росії стали об'єктом уваги для багатьох аналітиків і політиків, включаючи Сполучені Штати, які сприймають їх як потенційні загрози для своїх національних інтересів та глобальних цілей.

Китай стрімко розвиває свою економіку та займає важливу позицію в глобальних економічних системах. Його торговельні та економічні успіхи можуть конкурувати з американськими інтересами, викликаючи занепокоєння щодо залежності від китайських ресурсів та технологій.

Відносини між Китайською Народною Республікою та Сполученими Штатами Америки були переважно складними та часом напруженими з моменту утворення КНР та відступу уряду Китайської Республіки на Тайвань у 1949 році. Хоча між ними існують тісні економічні зв'язки, а взаємодія їхніх інтересів є значною, світить глобальне суперництво між цими великими державами. Незважаючи на широкі галузі спільних інтересів у сферах навколишнього середовища, політичної та економічної безпеки, відносини США та Китаю, з моменту нормалізації в 1970-х роках, відзначаються численними постійними суперечками. Більшість з них виникають у контексті Східної Азії та Азійсько-Тихоокеанського регіону, таких як політичний статус Тайваню, політика «одного Китаю», територіальні протиріччя в Південно-Китайському морі та останні події, пов'язані з поводженням з уйгурами в Сіньцзяні.

В сучасних умовах Китай став викликом для США як для світового лідера, який прагне стабільності та порядку у світі. Серед основних загроз та викликів, які несе Китай для національних інтересів США можна виділити такі:

- 1) Економічні загрози;
- 2) Безпекові загрози;
- 3) Загрози технологічного розвитку.

- **Економічні загрози**

Одна з основних економічних загроз Китаю для США полягає в тому, що Китай є основним торговим партнером США. Китай є найбільшим експортним ринком США і другим за величиною постачальником імпорту до США. З одного боку, економічна залежність між Сполученими Штатами та Китаєм є значущою і взаємно обумовленою. Обидві країни взаємно експортують та імпортують товари та послуги.

В 2022 році загальна вартість торгівлі США товарами з Китаєм склала близько 690,6 мільярда доларів США, включаючи 153,8 мільярда доларів США. Вартість експорту у мільярди доларів США та вартість імпорту у 536,8 мільярдів доларів США. З іншого боку, торгівля товарами між США та Китаєм є незбалансованою, оскільки Китай експортує до Сполучених Штатів майже втричі більшу вартість товарів, ніж Сполучені Штати експортують до Китаю і це становить загрозу для США. Поширення імпортних товарів з Китаю може призвести до втрати робочих місць та зменшення виробничих можливостей у США. Також зниження попиту на внутрішньому ринку та конкуренція з боку дешевших китайських товарів може негативно вплинути на американську промисловість. Детальніше про загальну вартість торгівлі США з Китаєм наведено у Додатку А.

Тому стратегія США закликає до перегляду політики останніх двох десятиліть щодо Китаю, зазначаючи, що політика, спрямована на створення партнерства, заснованого на довірі, зазнала невдачі.

Одним із центральних питань зовнішньоекономічних відносин США з Китаєм для адміністрації США є дефіцит торгівлі. Дійсно, торговельний дефіцит США з Китаєм зріс з 81 мільярда доларів США у 2001 році до 336 мільярдів доларів США у 2017 році, що становить 60% торговельного дефіциту США. Незважаючи на безсумнівну вигоду економічного співробітництва США з Китаєм, можна відзначити наростання протиріч у ряді сфер двостороннього співробітництва.

Економічний конфлікт між Китаєм та Сполученими Штатами триває з січня 2018 року, коли президент США Дональд Трамп почав встановлювати тарифи та інші торгові бар'єри щодо Китаю з метою змусити його внести зміни до того, що США називають давньою несправедливою торговельною практикою та крадіжку інтелектуальної власності. У відповідь на торгові заходи США китайський уряд звинуватив адміністрацію Трампа в націоналістичному протекціонізмі і вжив заходів у відповідь. До кінця президентства Трампа торгову війну зустріли деякою критикою. Однак, його наступник Джо Байден зберіг тарифи на місці.

Офіційний список претензій США до Китаю виглядає наступним чином. Китай повинен припинити вимагати від американських компаній, які працюють у країні, передати свої технології китайським партнерам. Тобто приплив американських інвестицій не повинен залежати від передачі Китаю новітніх американських технологій. Крім того, не повинно бути обмежень щодо умов ліцензування американськими компаніями своїх технологій у Китаї.

Ще одна сфера суперечок – це права інтелектуальної власності та конкурентоспроможність. Цю проблему США вважають однією з головних

перешкод для ведення бізнесу з Китаєм. У 2013 році дослідження, проведене Комісією з інтелектуальної власності США, показало, що на Китай припадає 80% або 240 млрд. дол. усіх збитків у результаті крадіжки інтелектуальної власності. Митна служба США зазначила, що на Китай і Гонконг припадає 78% усіх контрафактних товарів, конфіскованих на кордоні США. Директор ФБР Рей стверджує, що жодна країна в світі не становить такої загрози американським ідеям, інноваціям і економічній безпеці, як Китай [78].

- **Безпекові загрози**

Китай швидко розвиває свої військові сили. Китай має найбільшу армію в світі, і він також розвиває свій ядерний потенціал. Цей військовий ріст викликає занепокоєння у Сполучених Штатах та інших країнах, які вважають, що Китай прагне підірвати баланс сил у регіоні.

Конфлікт між Китаєм та Тайванем є невід'ємною складовою сучасної геополітичної динаміки у Південно-Східній Азії. Зростаюча напруга навколо питання статусу Тайваню має потенційно значущі наслідки для міжнародної стабільності, а також може стати серйозною загрозою для національних інтересів Сполучених Штатів.

Пекін стверджує, що існує лише один Китай і що Тайвань є його частиною. Він розглядає КНР як єдиний законний уряд Китаю, цей підхід він називає принципом «одного Китаю», і прагне можливого об'єднання Тайваню з материком. Тайвань займає важливу позицію у найбільш економічно значущому регіоні світу. Тайвань розташований у критичному вузлі першого ланцюга островів, будучи якорем мережі союзників і партнерів США, що тягнеться від Японського архіпелагу до Філіппін і Південно-Китайського моря, тобто має вирішальне значення для безпеки регіону і має вирішальне значення для захисту життєво важливих інтересів США в Індо-Тихоокеанському регіоні.

Крім цього, тайванські компанії виробляють майже 60 відсотків світових напівпровідників та близько 90 відсотків найсучасніших мікросхем. Найбільшим виробником напівпровідників у світі є саме тайванська компанія TSMC, частка якої у світовому виробництві напівпровідників становить 56,7%.

Якщо світ втратить виробничі потужності Тайваню, жодна інша компанія не зможе заповнити цю прогалину в короткостроковій перспективі. Під час китайської блокади або нападу виробництво та постачання напівпровідників зупинилися б, що призвело б до дефіциту майже всіх продуктів, що містять технології, від смартфонів до комп'ютерів та автомобілів. Компаніям із різних галузей доведеться скоротити або навіть зупинити виробництво.

За допомогою своєї політики стратегічної двозначності Сполучені Штати протягом десятиліть намагалися підтримувати тендітний баланс між підтримкою Тайваню та запобіганням війні з Китаєм. Але президент Джо Байден відкинув цю політику кілька разів заявляючи, що Сполучені Штати стануть на захист Тайваню у разі нападу Китаю [79].

Американські аналітики найбільше стурбовані тим, що зростаючий військовий потенціал і наполегливість Китаю, а також погіршення відносин між двома сторонами протоки можуть спровокувати конфлікт. Такий конфлікт може призвести до конфронтації між США та Китаєм. Це тому, що Китай не відкидає застосування сили для досягнення «возз'єднання» Тайваню, а Сполучені Штати не відкидають можливості захисту Тайваню у разі нападу Китаю [79].

Конфлікт між Китаєм та Тайванем представляє серйозну загрозу для національних інтересів Сполучених Штатів Америки. Збереження стабільності та миру в регіоні вимагає уважного аналізу, ефективних

дипломатичних заходів та розуміння стратегічного важливості питання Тайваню в контексті геополітичного ландшафту.

- **Загроза технологічного розвитку**

Розвиток штучного інтелекту має величезну важливість для Сполучених Штатів Америки та Китаю, і обидві країни вкладають значні ресурси в цю галузь. Розвиток ШІ в США сприяє створенню нових технологічних компаній, розширенню ринків та створенню робочих місць. ШІ є ключовим фактором для забезпечення інновацій та конкурентоспроможності у таких сферах, як технології, медицина, фінанси та інші.

Швидкий розвиток Китаю в галузі технологій штучного інтелекту є серйозною загрозою глобальній безпеці та правам людини. Хоча президент Байден визнає потенціал ШІ, його готовність працювати з Китаєм в цій сфері викликає занепокоєння щодо надання авторитарному режиму контролю над цим потужним інструментом. За даними iiMedia Research, в 2021 році китайський ринок штучного інтелекту вже оцінюється приблизно в 10 млрд. дол., а до 2026 року, за прогнозами, досягне 26,4 млрд. дол. [80]

Використання Китаєм ШІ для шпигунства добре задокументовано. Наприклад, державна система даних у Синьцзяні використовує штучний інтелект для ідентифікації осіб, які підлягають затриманню. Китайський уряд також співпрацює з технологічними компаніями для розробки систем спостереження на базі штучного інтелекту, що відстежують переміщення людей, асоціацію та поведінку в Інтернеті для посилення соціального контролю. Китай не лише використовує ці технології всередині країни, а й експортує їх урядам-однодумцям у всьому світі. Таке розширення можливостей спостереження порушує питання щодо конфіденційності даних та прав людини в країнах-одержувачах.

У Китаю вже є безпілотні надводні кораблі з підтримкою штучного інтелекту і озброєні дрони, що рояться, які можуть поставити під загрозу

стабільність регіону Південно-Китайського моря. Мета Китаю - стати лідером у галузі глобального розвитку штучного інтелекту до 2030 року, і вони ясно дали зрозуміти, що хочуть бути правителями світу щодо цього. Сполучені Штати та інші демократичні країни мають протистояти цим амбіціям, заявивши про себе у міжнародних організаціях, які встановлюють стандарти технологічного розвитку [81].

США повинні розробити стратегії, щоб протистояти загрозам власним національним інтересам з боку Китаю. Ці стратегії можуть включати такі заходи, як:

- Америка повинна диверсифікувати свою економіку, щоб зменшити її залежність від Китаю. Також слід розробити стратегії, щоб захистити власні технології від китайських кібернападів;
- США повинні продовжувати інвестувати у свої технології та інновації, щоб залишатися конкурентоспроможними з Китаєм;
- Працювати над створенням альянсів з іншими країнами, щоб протистояти китайській економічній експансії;
- Потрібно зміцнити свої військові сили, щоб протистояти будь-якій потенційній загрозі з боку Китаю;
- Розробити певну систему заходів, які будуть реалізовані у випадку нападу Китаю на Тайвань і повністю ослаблять економіку Китаю.

Усе вищевикладене свідчить про те, що зовнішньоекономічні відносини між США та КНР вступили в новий етап, який суттєво відрізняється від попереднього майже двадцятирічного періоду активної взаємодії та зростаючої взаємозалежності. У міру зміцнення Китаю фактор посилення конкуренції стає домінуючим у цих відносинах. Визначальною стає роль науково-технологічної складової. Найважливішим у цій ситуації є те, що глобалізація світової економіки, обумовлена науково-технічним прогресом, у тому числі тісним переплетенням економік США та Китаю, суперечить

національним інтересам обох країн, які прагнуть зміцнити їх положення та роль у світовому господарстві.

3.2 Війна України та Росії як виклик національним інтересам США. Перспективні напрямки співробітництва США та України у повоєнному відновленні

В сучасному світі геополітичні амбіції Росії стають центральною темою обговорень та аналізу в контексті глобальної політики. Визначаючи свою роль як одного з ключових гравців на міжнародній арені, Росія активно впливає на геополітичний ландшафт через різноманітні стратегії та дії.

Росія у сучасних умовах активно намагається відновити свою втрачену геополітичну важливість. Одним із проявів цього є активна участь в регіональних та міжнародних конфліктах, таких як війна в Україні, підтримка сирійського режиму та взаємодія з країнами Близького Сходу. Основною складовою геополітичних амбіцій Росії є відновлення власного впливу в колишніх республіках Радянського Союзу. Ініціативи, такі як Євразійський економічний союз, спрямовані на створення економічного та політичного об'єднання, що служить інтересам Росії та регіону.

В Стратегії національної безпеки США, яка була опублікована Адміністрацією президента в 2022 році було визначено, що Росія є загрозою для всього цивілізованого світу. Жорстока та неспровокована війна Росії проти України зруйнувала мир у Європі, а її ядерні загрози ставлять під загрозу глобальний режим нерозповсюдження. Тому Росію треба стримувати шляхом відродження міжнародних альянсів в тому числі НАТО.

До національних інтересів США завжди входило створення єдиної, демократичної та мирної Європи. Внаслідок повномасштабної війни відбулася

енергетична криза, яка стала загрозою стабільності в Європі. В 2022 році спостерігалось стрімке зростання цін на енергоносії, яке сильно вдарило по споживачам. Також було виявлено надмірну залежність ЄС від російських енергоносіїв. У сфері енергетичної політики, Росія використовує свій багатий природний ресурс - природний газ, як інструмент впливу на сусідні та далекі країни. Забезпечення енергією та створення енергетичної залежності надають Росії важливий засіб контролю.

В 2019 році частка імпорту газу з Росії складала 44,7%. Завдяки санкціям, які запровадила ЄС постачання газу з Росії неухильно знижувалися. Порівняно з першим кварталом 2022 р. частка Росії знизилася на 15,5% та у четвертому кварталі 2022 р. склала 18,8 %. Детальніше про це наведено в Додатку Б.

Тому для задоволення своїх національних інтересів США треба перемога України, в її протистоянні російській агресії, бо війна зачіпає не тільки український народ, а й увесь світ. Росія загрожуватиме не лише союзникам і партнерам США в Європі, вона стане ще більшим викликом для національних інтересів Америки. Російсько-українська війна стала ключовим елементом геополітичного ландшафту, і вона несе значні наслідки для національних інтересів Сполучених Штатів. Цей конфлікт не обмежується лише кордонами України, бо його вплив розширюється на рівень світової політики та безпеки, ставлячи під загрозу ключові аспекти інтересів Америки. Тому можна виділити наступні конкретні загрози та виклики для національних інтересів США:

1. Російська агресія в Україні викликає занепокоєння в сфері міжнародної безпеки. Національний інтерес США в забезпеченні світового миру порушився внаслідок повномасштабного вторгнення Росії в Україну. Це змушує Сполучені Штати переглядати свою стратегію безпеки та реагувати на загрози для глобальної стабільності.

2. Військова активність Росії в Україні порушує принцип територіальної цілісності та суверенітету, що є ключовими складовими національних інтересів США. Агресія в Україні стає небезпечним прецедентом, який може викликати аналогічні події в інших частинах світу, що протистоять важливим стратегічним інтересам Америки.

3. Гуманітарна криза спричинена конфліктом, загрожує стабільності та безпеці у регіоні, що включає Східну Європу. Сполучені Штати, як прихильник збереження прав людини та гідності, стикаються з викликом надання допомоги та сприяння розв'язанню конфлікту для захисту гуманітарних цінностей, що є основою американського світогляду.

4. Енергетична безпека США також стає предметом уваги через важливість регіональних енергетичних ресурсів. Російсько-українська війна та пов'язані з нею напруги можуть вплинути на геополітичне розташування та доступ до енергетичних ресурсів, що відіграють ключову роль у стратегічних планах Сполучених Штатів.

Важливо, щоб Сполучені Штати вживали необхідні заходи для забезпечення реагування на цей конфлікт і разом зі своїми союзниками працювали над збереженням світового порядку та миру. Вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року спричинило хвилю міжнародної підтримки Києва. Сполучені Штати стали лідером у підтримці України, бо ще до того, як російські війська перетнули кордон, Сполучені Штати і багато з їхніх союзників сигналізували про свою незгоду з амбіціями Москви, попередивши про низку потенційних санкцій, яким може зазнати Росія.

Після вторгнення Сполучені Штати взяли на себе провідну роль у наданні Україні військової техніки та навчання, економічної допомоги, майже порожній перевірці дипломатичної підтримки та розвідувальних даних, які можна використовувати для стримування наступу Росії, одночасно нав'язуючи так зване «завдання шкоди». економічні санкції проти Москви.

США є найбільшим постачальником допомоги для України. За даними німецького дослідницького інституту Кільського інституту світової економіки, з початку війни адміністрація Байдена та Конгрес США направили Україні допомогу на суму понад 75 млрд. дол. гуманітарну, фінансову та військову підтримку.

Попри думки, що після України наступними можуть бути країни НАТО, то на це деякі американські політологи та аналітики стверджують, що якщо Росія колись замислиться про майбутню агресію в Європі, вона виявиться ще більшою мірою затиснутою в ній. Навіть такий потенційно готовий до ризику лідер як Володимир Путін не зможе легко ігнорувати баланс сил та неминуче стикнеться з опором. Війна між Україною та Росією згуртували країни НАТО, які ще з 1990х років скорочували свої військові бюджети, бо на їх думку великі кошти на ВПК були безпідставні через відсутність загрози війни. Таким чином, конфлікт цілком ясно показав, що Росія ризикує створити протилежну коаліцію, якщо вона спробує виступити проти членів НАТО. Таким чином, є вагомі підстави сумніватися в тому, що будь-який російський політик дійде висновку, що подальша агресія в Європі окупиться, чи досягне успіху в такому курсі, якщо він це зробить.

Але попри це, українські військові експерти стверджують, що країни Європи абсолютно не готові до війни, оскільки з 1990 року їхні оборонні бюджети постійно зменшувалися. Європейські країни систематично економили на справах оборони. При аналізі оборонних бюджетів європейських країн з 1990 року виявляється тільки їхнє зменшення. У 2014 році наголошували на тому, що понад 75% німецьких винищувачів не проходили модернізації та знаходилися у стані неготовності. Також наразі виявилось, що Іспанія розглядала передачу нам танків Leopard, але відмовилася від цього, оскільки вони перебували у незадовільному

технічному стані. Подібна ситуація спостерігається в усіх країнах Європи [83].

Європейська стабільність та безпека є життєво важливими для Сполучених Штатів. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну порушило стабільність, яка лежала в основі безпрецедентного економічного зростання. Повернення цієї стабільності на континент є передумовою будь-якого майбутнього прогресу. Поки в Європі триває відкрита війна, геополітичні ризики та нестабільність збільшуватимуться і згубно впливатимуть як на континент, так і на інтереси та економіку Америки.

У військовому відношенні ослаблена традиційно Росія також відповідає інтересам Америки. Незважаючи на те, що російська армія, що деградувала, далека від поразки, вона представлятиме меншу пряму військову загрозу європейській безпеці і буде в більш слабкому становищі для реалізації будь-яких грабіжницьких планів, які можуть виникнути у неї в найближчому майбутньому [84].

Тому для того, щоб протидіяти цим загрозам в рамках своїх національних інтересів, США можуть використати такі стратегії:

- Збільшення військової допомоги Україні. США повинні надати Україні додаткову військову допомогу, включаючи важке озброєння, таке як артилерія, бронетехніка та системи протиповітряної оборони. Це допоможе Україні краще захистити себе від російських атак.
- Зростання економічних санкцій проти Росії. США повинні продовжувати посилювати санкції проти Росії, щоб завдати шкоди російській економіці та змусити Росію вивести свої війська з України. Санкції повинні бути спрямовані на російську економіку, військово-промисловий комплекс та еліту.

- Розширення дипломатичного тиску на Росію. США повинні продовжувати дипломатичний тиск на Росію, щоб змусити її припинити війну в Україні. США повинні працювати зі своїми союзниками та партнерами, щоб посилити дипломатичний тиск на Росію.
- Зміцнення оборонних можливостей НАТО. США повинні працювати з союзниками по НАТО, щоб зміцнити оборонні можливості Альянсу. Це включає нарощування військової присутності НАТО в Європі, модернізацію військової техніки НАТО та посилення співпраці у сфері оборони.
- Зміцнення міжнародної системи безпеки. США повинні працювати зі своїми союзниками та партнерами, щоб зміцнити міжнародну систему безпеки. Це включає підтримку міжнародного права, інститутів та норм.

Після закінчення війни повстане нагальне питання у відновленні економіки України, яка постраждала внаслідок війни. Можемо визначити такі ключові напрямки в які США можуть інвестувати в контексті власних національних інтересів:

- Енергетичний сектор;
- Газодобування;
- Оборонно-промисловий комплекс;
- Інфраструктура.

Енергетичний сектор

Внаслідок війни українська енергетична інфраструктура сильно постраждала, що призвело до руйнування електричних мереж та створило потребу відновлення енергетичної інфраструктури. Під час обговорення на конференції Berlin Energy Transition Dialogue 2023 заступник Міністра енергетики України Ярослав Демченков висловлює думку, що Україна має

значний потенціал стати європейським центром для сталої енергетики. У 2022 році Сполучені Штати надали Україні понад 53 мільйони доларів на закупівлю обладнання для відновлення критичної інфраструктури.

Також, Україна та США розробляють програму співпраці для удосконалення українського енергетичного сектору. Спрямованість Америки полягає у наданні підтримки Україні в усуненні використання вугілля та зменшенні використання природного газу. За цією ініціативою може бути розпочато будівництво невеликих модульних реакторів в Україні, що відзначиться позитивним впливом на розвиток енергетичної інфраструктури.

У 2022 році Україна стала частиною європейської енергетичної системи ENTSO-E, що відкрило можливість для країни експортувати електроенергію до ЄС. Протягом січня-жовтня 2022 року було експортовано 2,6 мільярда кіловат-годин за 542,514 млн. дол., що на 326,9 млн. дол. більше, ніж у 2021 році. Інтеграція до єдиної європейської енергетичної системи дозволяє Україні надавати додаткові потужності електроенергії Європі для забезпечення її енергетичної стабільності та отримання прибутку з експорту. Крім того, Україна розробляє стратегію відновлення енергетичного сектору, використовуючи передові технології, яка включає в себе розвиток сонячної енергетики, встановлення вітрових турбін та створення систем для довгострокового зберігання енергії [86].

Газодобування

Україна має значні запаси вугілля, газу та нафти. США може знайти інтерес у розвитку інфраструктури для видобутку та транспортування цих ресурсів. До повномасштабної війни ЄС дуже сильно залежав від імпорту російських енергоносіїв, що спричинило енергетичну кризу та підвищення цін. США зацікавлені в мирній та стабільній Європі, але через значну

енергозалежність від одного постачальника є певна загроза досягнення цієї мети.

В 2019 році в Україні було знайдено нові 3 нафтових та газових родовища, що може призвести до 14,9 млрд кубометрів газу. Крім цього в Україні вже є мінімум 5 найбільших газових родовищ, а саме: Шебелинське, Західно-Хрестищенське, Яблунівське, Єфремівське, Мелехівське. США можуть інвестувати в пошуки та розвиток газодобувної галузі України, щоб Україна не залежала від російського газу та могла забезпечувати ним не тільки своє населення, а також експортувати в Європу [87].

Оборонно-промисловий комплекс

Америка вважає себе одним з лідерів у забезпеченні світового миру та безпеки, що відповідає їх національним інтересам. Вона прагне сприяти зменшенню конфліктів у світі шляхом миротворчих дій та дипломатії. Тому інвестиції у оборонно-промисловий комплекс України та співпраця у цьому напрямку є важливим фактором, який може забезпечити мир та безпеку у Європі. Успішний розвиток українського ОПК може стати основним фактором стримання майбутньої агресії Росії.

В 2023 році відбувся економічний форум в Давосі, на якій українська делегація заявила, що після закінчення війни виробництво високотехнологічного озброєння може стати рушієм економіки. В Міністерстві оборони заявляють, що в планах є виготовлення своїх танків, снарядів, літаків, ракет тощо. Взагалі ОПК є складним виробництвом, де завод, який виготовляє танки або гармати може виконувати замовлення інших підприємств, які виробляють комплектуючі. А з продаж зброї можуть фінансуватися інші галузі економіки, які будуть стимулювати її розвиток [88].

Серед основних проєктів для інвестицій в український ОПК, може бути будівництво заводів з виробництва боєприпасів для артилерії та створення патронного заводу для виробництва калібра 7,62. Наразі Україна потребує більше артилерії та боєприпасів, ніж союзники можуть надати. За інформацією New York Times за добу Україна використовує стільки ж снарядів скільки НАТО використовувало за місяць в Афганістані. Наприклад Росія щодня використовує більше 50000 снарядів на день, а США може виробляти лише 15000 снарядів в місяць.

Розвиток українського оборонно-промислового комплексу також включає стратегічний акцент на виробництво танків. За інформацією, яку оприлюднило видання Spiegel, компанія Rheinmetall виражає намір спорудити танковий завод в Україні, призначений для виробництва 400 танків щорічно. Цей завод буде спроможний виготовляти танки типу «Пантера» (Panther KF51), який був представлений світові у 2022 році [89].

Тому ця війна доводить, що треба будувати більше заводів з виробництва артилерійських снарядів, танків та інших видів зброї для стримування будь-якого агресора, який вирішить стати загрозою для всього цивілізованого світу.

Інфраструктура

У 2022 році міністр інфраструктури України, міністр транспорту та міністр торгівлі США уклали Спільну заяву, що стосується підтримки і відновлення інфраструктурної стійкості в Україні. Після початку повномасштабного вторгнення було пошкоджено 309 мостів, 24700 км доріг та 6500 км залізничних колій. Загальні прямі збитки від війни становили 113,5 млрд. дол. Американські партнери виразили готовність

надати фінансову допомогу та сприяти залученню американських підприємств для відновлення інфраструктури України.

Також влітку 2022 року Міністерство інфраструктури України представило міжнародним партнерам план відновлення зруйнованої агресором інфраструктури України. В цьому плані передбачається повна відбудова інфраструктури, інтегрування української транспортної мережі в мережу ЄС [90].

США відіграють важливу роль у відновленні економіки України та забезпеченні її економічної стабільності. Підтримка проєктів шляхом залучення іноземних інвестицій, фінансової та технічної є фактором, який позитивно вплине на розвиток економіки України. Завдяки спільним проєктам, реалізуються національні інтереси США та України, що сприяє розвитку дружніх зв'язків між країнами.

ВИСНОВКИ

Дослідження національних інтересів та глобальних цілей США є надзвичайно актуальними в сучасному світі. США є однією з провідних держав світу, яка займає лідируючі позиції у різних галузях, включаючи науку, технології та інновації. Дослідження національних інтересів можуть допомогти зрозуміти, які національні інтереси має США та якими методами вони їх реалізують.

Національний інтерес є головним чинником для реалізації державної політики та розвитку будь-якої країни. Саме задоволення національних інтересів є основою для збереження суверенітету, забезпечення національної єдності та розвитку держави. Національні інтереси США посідають значне місце в зовнішньополітичній діяльності.

З метою забезпечення безпеки та економічного процвітання США, країна активно використовує свій вплив у світі. Військова сила та дипломатичні зусилля є основними інструментами в руках Америки у розв'язанні конфліктів та підтриманні своїх національних інтересів у різних країнах світу. Однак, крім військових зусиль, країна використовує також економічні інструменти для забезпечення своїх національних інтересів.

США має глибокий вплив на міжнародну арену протягом її історії. Створення та активна участь у міжнародних інституціях, таких як ООН, МВФ, НАТО, а також імплементація Плану Маршалла, свідчать про постійний розвиток глобальних цілей Сполучених Штатів.

У формуванні та реалізації глобальних цілей США проявляє свою роль лідера, що сприяє міжнародній співпраці, економічному відновленню та забезпеченню міжнародної безпеки. Створені інституції та ініціативи визначають не лише амбіції країни, а й допомагають формувати міжнародний лад, сприяючи розвитку демократії, економічній стабільності та вирішенню глобальних проблем. Еволюція глобальних цілей США свідчить про постійне

адаптування країни до світового контексту, який змінюється та постійне прагнення до спільного досягнення глобального благополуччя та міжнародної гармонії. Двостороннє стратегічне партнерство виступає важливим інструментом для здійснення національних інтересів США на міжнародному рівні. Причини виникнення такого партнерства можуть бути різноманітними, проте його основна мета полягає в сприянні спільній діяльності та співпраці між Сполученими Штатами та іншими країнами чи регіонами. США утримують офіційні дипломатичні відносини із більшістю країн, включаючи всі члени Організації Об'єднаних Націй та держави-спостерігачі.

Важливо було дослідити проблеми та перспективи реалізації національних інтересів та глобальних цілей США в сучасних умовах розвитку. У світі, де геополітичні та економічні відносини мають величезне значення, геополітичні амбіції Китаю несуть значний виклик для національних інтересів Сполучених Штатів. Стрімкий економічний розвиток Китаю, його активна експансія та військовий потенціал створюють нові реалії, які вимагають від США не лише адаптації, але й стратегічного переосмислення.

Зокрема, конкуренція в економічній сфері вимагає від Сполучених Штатів посилення інноваційності та гнучкості у формуванні власної економічної політики. Сприймаючи виклик Китаю, США повинні активізувати свою науково-дослідну та технологічну базу для збереження свого конкурентного лідерства. У сфері безпеки, динамічні зміни у військовому балансі на тлі росту військово-політичного впливу Китаю ставлять під питання ефективність і стратегічність американських оборонних зусиль. Відповідно, необхідна переоцінка і переформування стратегії забезпечення національної безпеки.

Війна України та Росії представляють серйозний виклик для національних інтересів Сполучених Штатів. Сприяння незалежності, територіальній цілісності та демократичному розвитку України стало важливим аспектом американської зовнішньої політики. Протистояння агресії

Росії в Україні вимагає від США не лише реакції, а й стратегічного управління кризою.

У повоєнному відновленні важливо надати підтримку Україні у відновленні зруйнованої інфраструктури, економічної стабілізації та соціальних реформ. Співпраця США та України може включати ефективне використання економічних інструментів, в тому числі інвестиції та торгівельні угоди, які сприятимуть економічному відновленню та підтримці стабільності. Дипломатична та військова підтримка також залишається важливими аспектами відносин між США та Україною.

Дослідження національних інтересів та глобальних цілей США стає необхідним елементом аналізу сучасної міжнародної арени. Виокремлення основних напрямків і визначення проблем надають можливість не лише розуміти сучасний стан справ, але і формувати стратегії для майбутнього, сприяючи стійкому забезпеченню національних інтересів у глобальному контексті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ileana-Gentili. National interest, terminology and directions of approach/ Ileana-Gentili // Vol. XXVI. – 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/343551606_National_Interest_Terminology_and_Directions_of_Approach.
2. Москальова Н. П. Концепція національного інтересу в науковій літературі/ Москальова Н. П. – 2016. URL: <https://jvestnik-politology.donnu.edu.ua/article/view/3931/3964>.
3. America's National Interests. 2000. URL: <https://www.belfercenter.org/sites/default/files/legacy/files/amernatinter.pdf>
4. National Security Strategy 2022. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>
5. Foreign Policy Association HOW U.S. FOREIGN POLICY IS MADE. URL: https://www.fpa.org/features/index.cfm?act=feature&announcement_id=45&show_sidebar=0#:~:text=The%20Policymaking%20Machinery,subordinates%20in%20the%20executive%20branch.
6. The Evolution of American Isolationism. URL: <https://www.thoughtco.com/the-evolution-of-american-isolationism-4123832>
7. Office Of The Historian. URL: <https://history.state.gov/milestones/1801-1829/monroe>
8. MAHAN'S CONCEPTS OF SEA POWER: A lecture delivered at the Naval War College on 23 September 1963 H. Kaminer Manship Naval War College Review, Vol. 16, No. 5 1964, pp. 15-30. URL: <https://www.jstor.org/stable/45236517?seq=1>
9. The Great War and American Foreign Policy. 1914-24. Robert E. Hannigan. 2016. URL: <https://dokumen.pub/the-great-war-and-american-foreign-policy-1914-24-haney-foundation-series-0812248597-9780812248593.html>

10. The national WWI Museum and memorial. URL:
<https://www.theworldwar.org/learn/peace/fourteen-points>
11. Merrill, David and Thomas G. Paterson. Major Problems in American Foreign Relations, Volume 2: Since 1914. Boston: Cengage. 2009. URL:
<https://billofrightsinstitute.org/essays/us-foreign-policy-between-the-wars>
12. Годлюк А.М. Американське лідерство в ХХІ столітті / Годлюк А.М.. – 2011. URL:
<https://elibrary.ivinas.gov.ua/4167/1/%D0%93%D0%BE%D0%B4%D0%BB%D1%8E%D0%BA9.pdf>.
13. United States strategic plan for international affairs First Revision - February 1999 THE SECRETARY OF STATE WASHINGTON. URL:
https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/Pcaaa765.pdf
14. International Monetary Fund. URL:
<https://www.imf.org/en/About#:~:text=The%20IMF%20was%20founded%20by,a%20framework%20for%20economic%20cooperation.&text=The%20IMF%20was%20established%20in,Great%20Depression%20of%20the%201930s.&text=The%20IMF%20is%20able%20to,trillion%20to%20its%20member%20countries>.
15. Crisis, Conditions and Capital. The effect of international monetary fundagreements on foreign direct investment inflowsnathan. M. Jensen Department of political science. 2022. URL:
<https://ideas.repec.org/a/sae/jocore/v48y2004i2p194-210.html>
16. Washington University, St. Louis. URL:
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0022002703262860>
17. Бордо, Майкл Д. Золотий стандарт. 2008. URL:
<https://www.federalreservehistory.org/essays/bretton-woods-created>
18. National Archieves. Milestone Documents. Marshal plan. 1948. URL:
<https://www.archives.gov/milestone-documents/marshall-plan#ActTranscript>
19. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/place/United-States/Eisenhowers-second-term>

20. North Atlantic Treaty Organization. URL:
<https://www.nato.int/wearenato/why-was-nato-founded.html#:~:text=Its%20purpose%20was%20to%20secure,European%20and%20North%20American%20countries.>
21. North Atlantic Treaty Organization. URL:
https://www.nato.int/cps/ru/natohq/topics_68144.htm?selectedLocale=en
22. The foreign policy of America April 2023 Mahesh Senadeera University of Colombo. URL:
https://www.researchgate.net/publication/370048221_The_foreign_policy_of_America/link/643adb54a08d9a67a49dd04d/download
23. Історія дипломатії/За ред. А. А. Громико, І. Н. Земскова, В. А. Зоріна, В. С. Семенова, М. А. Харламова / М.: Політвидав, 1974. Т. 5. С. 242.
24. A National Security Strategy for A New Century May 1997. URL:
<https://clintonwhitehouse3.archives.gov/WH/EOP/NSC/Strategy/#I>
25. Worldometer. URL: <https://www.worldometers.info/gdp/gdp-by-country/>
26. WorldData. Info. URL: <https://www.worlddata.info/largest-economies.php>
27. Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/insights/worlds-top-economies/>
28. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/264623/leading-export-countries-worldwide/>
29. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/268184/leading-import-countries-worldwide/>
30. Visualcapitalist. URL: https://www.visualcapitalist.com/the-109-trillion-global-stock-market-in-one-chart/#google_vignette
31. Globalbusiness. URL: <https://globalbusiness.org/foreign-direct-investment-in-the-united-states-2022/#:~:text=United%20States%20Faces%20Intense%20Competition,from%2034%20percent%20in%202001.>

32. Visualcapitalist. URL: <https://www.visualcapitalist.com/cp/top-countries-foreign-direct-investment-flows/>
33. Bis. URL: <https://www.bis.org/statistics/rpfx19.htm>
34. FiscalData. URL: <https://fiscaldata.treasury.gov/americas-finance-guide/national-debt/>
35. IG. URL: <https://www.ig.com/en/trading-strategies/what-are-the-top-10-most-traded-currencies-in-the-world-200115>
36. Council on foreign relations. URL: <https://www.cfr.org/background/dollar-worlds-reserve-currency#:~:text=Since%20the%20end%20of%20World%20War%20II%2C%20the%20dollar%20has,other%20transactions%20around%20the%20world.>
37. IG. URL: <https://www.ig.com/en/trading-strategies/what-are-the-top-10-most-traded-currencies-in-the-world-200115>
38. VoxEU. URL: <https://cepr.org/voxeu/columns/understanding-global-role-us-economy>
39. Fortune. URL: <https://fortune.com/ranking/global500/>
40. Heritage. Introduction: An Assessment of U.S. Military Power. URL: <https://www.heritage.org/military-strength/intro-assessment-us-military-power>
41. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/262742/countries-with-the-highest-military-spending/#:~:text=The%20United%20States%20led%20the,to%202.2%20trillion%20U.S.%20dollars.>
42. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/264443/the-worlds-largest-armies-based-on-active-force-level/>
43. Aljazeera. Infographic: US military presence around the world. URL: <https://www.aljazeera.com/news/2021/9/10/infographic-us-military-presence-around-the-world-interactive>
44. Global Affairs. URL: <https://globalaffairs.org/bluemarble/us-sending-more-troops-middle-east-where-world-are-us-military-deployed>

45. U.S. Mission to the North Atlantic Treaty Organization. URL: <https://nato.usmission.gov/about-nato/#:~:text=Formed%20in%201949%20with%20the,by%20political%20and%20military%20means.>
46. UN.ORG. URL: <https://www.un.org/ru/about-us/un-charter/full-text>
47. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Sheets/2022/IMF-World-Bank-New#:~:text=Shared%20roots%20and%20goals,stable%20and%20prosperous%20global%20economy.>
48. Сімхаєва, М. М. Світова гегемонія США: конфлікти та альтернативи : магістерська дис. : 054 Соціологія / Муріч Світлана Сергіївна. – Київ, 2018. – 100 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27257>
49. OECD Data. URL: <https://data.oecd.org/rd/gross-domestic-spending-on-r-d.htm>
50. Issues in science and technology. Facing the Global Competitiveness Challenge. BY KENT H. HUGHES. URL: <https://issues.org/hughes-innovation-economic-competitiveness/>
51. Encyclopedia Britannica. URL: <https://web.archive.org/web/20060513185450/http://corporate.britannica.com/pres/s/inventions.html>
52. Flextrades Powered by Pmg. URL: <https://www.flextrades.com/blog/top-10-american-innovations/>
53. Cheapism. URL: The Greatest American Inventions of the Past 50+ Years. URL: <https://blog.cheapism.com/best-american-inventions-17046/>
54. U.S. Mission to the European Union. URL: <https://useu.usmission.gov/history/>
55. Eurostat. Results of the International Comparison Program China, US and EU are the largest economies in the world. 2020. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/portlet_file_entry/2995521/2-19052020-BP-EN.pdf/bb14f7f9-fc26-8aa1-60d4-7c2b509dda8e

56. Statista. URL: https://www.statista.com/statistics/186576/volume-of-us-exports-of-trade-goods-to-the-eu-since-1997/?gclid=CjwKCAiAmZGrBhAnEiwAo9qHiXqbdzYqv9mJ9-nM0RScDFK3lkX_8jwlf97q2ogiqiN-zJMCN0TSiRoCYWkQAvD_BwE
57. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/187737/volume-of-us-imports-of-trade-goods-from-the-eu-since-1997/>
58. European Union – United States Relations. 2023. URL: https://www.eeas.europa.eu/united-states-america/european-union-and-united-states_en?s=253
59. U.S. Department of State. Joint Statement on the U.S. – EU Energy Council. 2023. URL: <https://www.state.gov/joint-statement-on-the-u-s-eu-energy-council-2/#:~:text=The%20United%20States%20and%20the,energy%20transition%20to%20climate%20neutrality.>
60. European Commission. Research and innovation. URL: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/europe-world/international-cooperation/bilateral-cooperation-science-and-technology-agreements-non-eu-countries/united-states_en
61. Statista. URL: https://www.statista.com/statistics/186601/ranking-of-the-largest-trading-partners-for-us-imports/?gclid=CjwKCAiAmZGrBhAnEiwAo9qHidjhWl53sdoG3RUppqNZkPZPCJZKkrJi9yVSEJDsOyqrA9JkrVTg0RoCCj0QAvD_BwE
62. Congressional Research Service. U.S. – Japan Relations. 2023. URL: <https://sgp.fas.org/crs/row/IF10199.pdf>
63. U.S. Department of State. U.S. Relations with Israel. 2023. URL: <https://www.state.gov/u-s-relations-with-israel-2/>
64. Foreign Assistance. 2023. URL: <https://www.foreignassistance.gov/>
65. U.S. Department of State. U.S. Relations With Saudi Arabia. 2023. URL: <https://www.state.gov/u-s-relations-with-saudi->

arabia/#:~:text=The%20U.S.%20and%20Saudi%20Arabia,the%20U.S.%20and%20Saudi%20Arabia.

66. Visual Capitalist. URL: <https://www.visualcapitalist.com/cp/arms-transfers-u-s-and-russias-biggest-trading-partners/>

67. Santander Trade Markets. URL: <https://santandertrade.com/en/portal/establish-overseas/south-korea/foreign-investment>

68. ThoughtCO. Why did the US enter the Vietnam War? By Robert McNamara Updated on March 23, 2020. URL: <https://www.thoughtco.com/why-did-us-enter-vietnam-war-195158>

69. Foreign Policy Research Institute. Why the United States went to War in Vietnam. 2017. Heather Stur. URL: <https://www.fpri.org/article/2017/04/united-states-went-war-vietnam/>

70. DocsTeach. U.S. Involvement in the Vietnam War. URL: <https://www.docsteach.org/activities/printactivity/us-involvement-in-the-vietnam-war>

71. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/event/Vietnam-War>

72. The US Policy Towards the Persian Gulf: Continuity and Change By Mohd Naseem Khan. URL: https://ciaotest.cc.columbia.edu/olj/sa/sa_may01khm01.html

73. Afghanistan: The making of U.S. Policy. Steve Galster. 2001. URL: <https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB57/essay.html>

74. U.S. Department of State. U.S. Relations With Afghanistan. URL: <https://www.state.gov/u-s-relations-with-afghanistan/>

75. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/1075910/total-us-war-spending-afghanistan-category/>

76. North Atlantic Threaty Organization. NATO and Afganistan. 2022. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_8189.htm

77. Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/277679/total-value-of-us-trade-in-goods-with-china-since-2006/>

78. China and the United States: The Evolution of a Relationship. Prof. Jussi Hanhimäki. 2017, URL: <https://globalchallenges.ch/issue/1/china-and-the-united-states-the-evolution-of-a-relationship/>
79. The Return of U.S.-China Strategic Competition. Ashley J. Tellis. 2020. URL: https://www.researchgate.net/publication/342014018_The_Return_of_US-China_Strategic_Competition
80. Council On Foreign Relations. URL: <https://www.cfr.org/blog/why-taiwan-important-united-states>
81. IDC. URL: <https://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prAP49740122>
82. The Threat of China's AI Dominance. Igor Nowacki. 2023. URL: <https://ts2.space/en/the-threat-of-chinas-ai-dominance/#gsc.tab=0>
83. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=EU_trade_with_Russia_-_latest_developments#Key_product_groups_imported_by_the_EU_from_Russia
84. Espresotv: URL: <https://espreso.tv/evropa-absolyutno-ne-gotova-do-viyni-iz-1990-go-oboronni-byudzheti-lishe-skorochnovalisya-viyskoviy-ekspert-katkov>
85. American interests in the Ukraine war. Joshua Shiffrinson. 2022. URL: <https://www.defensepriorities.org/explainers/american-interests-in-the-ukraine-war>
86. РБК-Україна. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayina-ta-ssha-pratsyuyut-spilnoyu-programoyu-1680971609.html>
87. Бізнес цензор. Чому Україна зупиняє експорт електроенергії в ЄС. Юрій Віннічук. URL: <https://biz.censor.net/r3413409>
88. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/01/29/656407/>

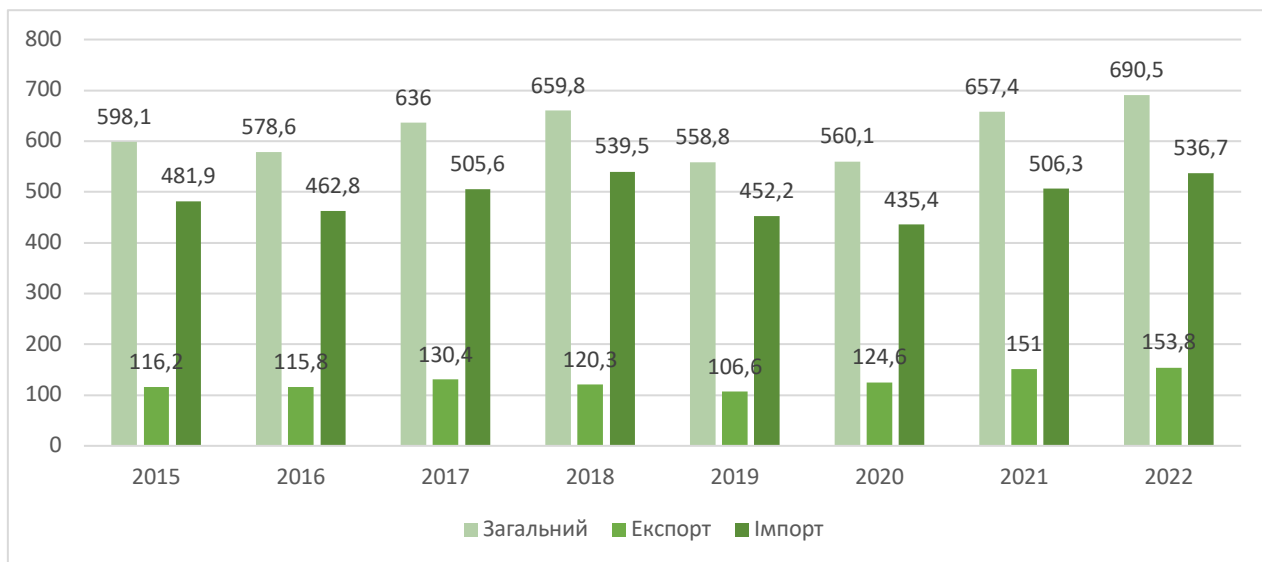
89. SaveDnipro. Всесвітній Економічний Форум у Давосі 2023. URL: <https://www.savednipro.org/vsesvitnij-ekonomichnij-forum-u-davosi-2023-pidsumki/>

90. УНІАН Rheinmetall хоче побудувати в Україні танковий завод, не чекаючи кінця війни. Юрій Кобзар. URL: <https://www.unian.ua/weapons/tankoviy-zavod-rheinmetall-mozhut-pobuduvati-v-ukrajini-pid-chas-viyni-12166755.html>

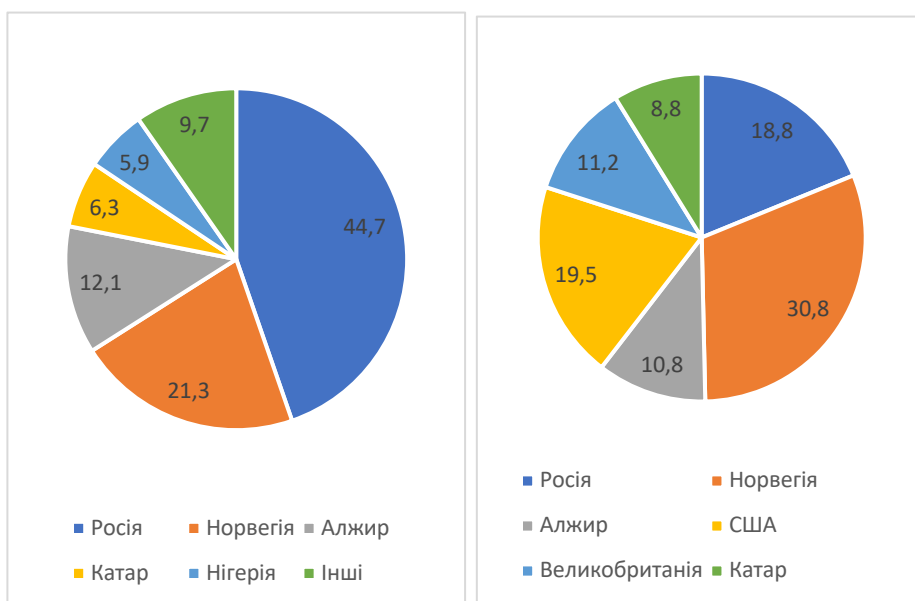
91. Interfax Ukraine. План відновлення України. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/843894.html>

ДОДАТКИ

Додаток А

Загальна вартість торгівлі США товарами з Китаєм за 2015-2022 роки
(млрд. дол.) [76]

Імпорт природного газу ЄС-27 від основних торгових партнерів за 2019 та 2022 роки (у %) [82]

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною Internet-системою UNICHECK

Ім'я користувача:
Міжнародної економіки Москалюк Наталія

ID перевірки:
1015981208

Дата перевірки:
07.12.2023 17:25:36 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
07.12.2023 17:28:35 EET

ID користувача:
100005722

Назва документа: КМР_Мелех Д.М_Національні інтереси та глобальні цілі США

Кількість сторінок: 89 Кількість слів: 18516 Кількість символів: 140412 Розмір файлу: 356.39 KB ID файлу: 1015661399

8.43%
Схожість

Найбільша схожість: 0.82% з Інтернет-джерелом (<https://sciendo.com/pdf/10.2478/kbo-2020-0011>)

5.14% Джерела з Інтернету 283 Сторінка 91

5.89% Джерела з Бібліотеки 491 Сторінка 94

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0%
Вилучень

Немає вилучених джерел

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

**ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ
Ювілейної 90-ї щорічної студентської
наукової конференції**

**«ІННОВАЦІЙНІ ПРОЄКТИ ДЛЯ ПІСЛЯВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»**

(17 квітня – 20 травня 2023 р.)

Відповідальні за випуск:

Бондарчук Л.М. – к.філол. наук, доцент кафедри бізнес-лінгвістики
Вінська О.Й. – к.е.н., доц., доцентка кафедри європейської економіки і бізнесу
Грищенко Н.В. – к.е.н., доцент кафедри міжнародного менеджменту
Капуш А.В. – к.філол. наук, доцент кафедри німецької мови
Козачок Т.С. – к.е.н., доцент кафедри міжнародного менеджменту
Курбатов С.В. – професор кафедри соціології
Лобецька І.М. – ст. викладач кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації
Машина Ю.П. – к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів
Сандул М.С. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу
Черницька Т.В. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки
Швиданенко О.А. – д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки

*Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику.
Автори тез доповідей несуть відповідальність за їхній зміст*

*Рекомендовано до друку
Науково-експертною радою КНЕУ
Протокол № 4 від 18.05.2023 р.*

I-66 Інноваційні проєкти для післявоєнного відновлення та розвитку України: зб. доп. Ювілейної 90-ї щорічної студентської наукової конференції, 17 квітня – 20 травня 2023 р. [Електронний ресурс]. Київ, КНЕУ, 2023. 426 с.
ISBN 978-966-926-445-9

Збірник тез здобувачів вищої освіти факультету міжнародної економіки і менеджменту укладено за підсумками їх досліджень, представлених на науковій конференції КНЕУ 17 квітня – 20 травня 2023 р. Доповіді здобувачів присвячено інноваційним проєктам для післявоєнного відновлення та розвитку України.

УДК 657:330.341-048.38](477)(06)

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ забороняється*

Маков Олександр	102
Розвиток нанотехнологій у формуванні міжнародної конкурентоспроможності України	
Мелех Дмитро	105
Реалізація національних інтересів США у проєктах з відновлення економіки України	
Назарець Яна	108
Політика протекціонізму у зовнішній торгівлі України: євроінтеграційний контекст	
Охромович Андрій	111
Роль зовнішньої торгівлі у повоєнній реструктуризації економіки України	
Поліщук Вадим	114
Національні економічні інтереси Китаю в інвестуванні повоєнної	
Поліщук Павло	118
Міжнародні проєкти компаній "Великої Четвірки" у відновленні економіки України	
Полтора Ярослав	121
Формування повоєнних пріоритетів вітчизняної імміграційної політики	
Попрійчук Назар, Стародуб Тетяна	123
Перспективи реалізації «зеленої реконструкції» у повоєнній відбудові економіки України	
Примич Анастасія, Лашевич Марина	
Стратегії міжнародної конкурентоспроможності компаній харчової промисловості у контексті повоєнного відновлення вітчизняної економіки	125
Сафонов Данило	128
Інноваційна трансформація України в умовах війни та повоєнного відновлення	
Сідоренко Валерія	
ESG-інвестування в українському бізнесі як інструмент відбудови економіки в повоєнний період	132
Сидорчук Юлія	
Діджиталізація економіки України в умовах інтеграції в єдиний цифровий європейський ринок	134
Сіраков Віталій	137
Трансформація енергетичної політики країн світу в контексті міжнародної безпеки	
Степаненко Денис	140
Блокчейн-технології у фінансуванні міжнародних проєктів з відновлення економіки України	
Сукач Даниїл	142
Зелена енергетика в економічній безпеці країн ЄС	
Тупчії Максим	145
Пріоритети участі країн G7 в повоєнній відбудові України	
Чайка Дарина	
Пріоритетні напрями залучення прямих іноземних інвестицій в Україну у воєнний та повоєнний період	146
Чайковський Олексій	148
Стратегічні пріоритети розвитку безвуглецевої економіки України	
Юрковська Маргарита	154
Міжнародні проєкти у реструктуризації ринку праці України	
Ясінська Аліна	
Ключові пріоритети формування міжнародної конкурентної стратегії підприємств АПК України	158

Мелех Д.М

«Міжнародна економіка», 4 курс

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки Громенкова С.В.

РЕАЛІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ США У ПРОЄКТАХ З ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Національний інтерес є головним чинником для реалізації державної політики та розвитку будь-якої країни. Саме задоволення національних інтересів є основою для збереження суверенітету, забезпечення національної єдності та розвитку держави. Національні інтереси США посідають значне місце в зовнішньополітичній діяльності.

В Стратегії національної безпеки США, яка була опублікована Адміністрацією президента в 2022 році було визначено, що Росія є загрозою для всього цивілізованого світу. Жорстока та неспровокована війна Росії проти України зруйнувала мир у Європі, а її ядерні загрози ставлять під загрозу глобальний режим нерозповсюдження. Тому Росію треба стримувати шляхом відродження міжнародних альянсів в тому числі НАТО.

До національних інтересів США завжди входило створення єдиної, демократичної та мирної Європи. Внаслідок повномасштабної війни відбулася енергетична криза, яка стала загрозою стабільності в Європі. В 2022 році спостерігалось стрімке зростання цін на енергоносії, яке сильно вдарило по споживачам. Також було виявлено надмірну залежність ЄС від російських енергоносіїв. В 2019 році частка імпорту газу з Росії складала 44,7%. Завдяки санкціям, які запровадила ЄС постачання газу з Росії неухильно знижувалися. Порівняно з першим кварталом 2022 р. частка Росії знизилася на 15,5 п.п. та у четвертому кварталі 2022 р. склала 18,8 %.[1]

З імпортом нафти ситуація краща, бо Європейські країни мають меншу залежність від російської нафти, якщо порівнювати з залежністю від газу. Частка імпорту нафти з Росії до країн ЄС становить 28% в 2019 році, а у четвертому кварталі 2022 р. становила 9,9 % [1].

Тому для задоволення своїх національних інтересів США треба перемога України, в її протистоянні російській агресії, бо війна зачіпає не тільки український народ, а й увесь світ. Росія загрожуватиме не лише союзникам і партнерам США в Європі, вона стане ще більшим викликом для національних інтересів Америки.

Після закінчення війни повстане нагальне питання у відновленні економіки України, яка постраждала внаслідок війни. В контексті національних інтересів США потрібно вкладати в енергетичний сектор України.

Внаслідок війни половина енергетичної інфраструктури України була пошкоджена, що призвело до дестабілізації електромереж, тому Україна потребує відновлення енергетичної інфраструктури. Під час дискусії в рамках Berlin Energy Transition Dialogue 2023 заступник Міністра енергетики України Ярослав Демченко стверджує, що Україна має великий потенціал стати європейським хабом зі сталої енергетики. США надали Україні більше 53 млн. дол. на обладнання для відновлення критичної інфраструктури в 2022 році [2].

Також енергетичні відомства України та США готують програму співпраці для розвитку українського енергетичного сектору. Америка прагне допомогти Україні відмовитися від використання вугілля та зменшити використання природного газу. За цією

програмою в Україні може відбутися будівництво малих модульних реакторів, які вплинуть на розвиток систем передачі енергії [3].

В 2022 році Україна приєдналася до європейської енергетичної системи ENTSO-E, що дало можливість Україні експортувати електроенергію до ЄС. В січні-жовтні 2022 року було експортовано 2,6 млрд кіловат/годин на \$542,514 млн, або на \$326,9 млн. більше ніж в 2021 році. Єдина європейська енергетична система дає можливість Україні надавати Європі додаткові потужності електроенергії для підтримання її енергетичної стабільності, а також отримувати гроші з експорту. Також Україна розробляє стратегію відновлення енергетичного сектору використовуючи передові технології. План відновлення включає розвиток сонячної енергетики, обладнання вітрових турбін, створення систем довгострокового зберігання енергії [4].

Україна має значні запаси вугілля, газу та нафти. США може знайти інтерес у розвитку інфраструктури для видобутку та транспортування цих ресурсів. До повномасштабної війни ЄС дуже сильно залежав від імпорту російських енергоносіїв, що спричинило енергетичну кризу та підвищення цін. США зацікавлені в мирній та стабільній Європі, але через значну енергозалежність від одного постачальника є певна загроза досягнення цієї мети.

В 2019 році в Україні було знайдено нові 3 нафтових та газових родовища, що може призвести до 14,9 млрд кубометрів газу. Крім цього в Україні вже є мінімум 5 найбільших газових родовищ, а саме: Шебелинське, Західно-Хрестищенське, Яблунівське, Єфреміївське, Мелехівське. США можуть інвестувати в пошуки та розвиток газодобувної галузі України, щоб Україна не залежала від російського газу та могла забезпечувати ним не тільки своє населення, а також експортувати в Європу [5].

Америка вважає себе одним з лідерів у забезпеченні світового миру та безпеки, що відповідає їх національним інтересам. Вона прагне сприяти зменшенню конфліктів у світі шляхом миротворчих дій та дипломатії.

Тому інвестиції у оборонно-промисловий комплекс України та співпраця у цьому напрямку є важливим фактором, який може забезпечити мир та безпеку у Європі. Успішний розвиток українського ОПК може стати основним фактором стримання майбутньої агресії Росії.

В 2023 році відбувся економічний форум в Давосі, на якій українська делегація заявила, що після закінчення війни виробництво високотехнологічного озброєння може стати рушієм економіки. В Міністерстві оборони заявляють, що в планах є виготовлення своїх танків, снарядів, літаків, ракет тощо. Взагалі ОПК є складним виробництвом, де завод, який виготовляє танки або гармати може виконувати замовлення інших підприємств, які виробляють комплектуючі. А з продаж зброї можуть фінансуватися інші галузі економіки, які будуть стимулювати її розвиток.

Серед основних проектів для інвестицій в український ОПК, може бути будівництво заводів з виробництва боеприпасів для артилерії та створення патронного заводу для виробництва калібру 7,62. Наразі Україна потребує більше артилерії та боеприпасів, ніж союзники можуть надати. За інформацією New York Times за добу Україна використовує стільки ж снарядів скільки НАТО використовувало за місяць в Афганістані. Наприклад Росія щодня використовує більше 50000 снарядів на день, а США може виробляти лише 15000 снарядів в місяць. Також в Україні до сих пір немає патронного заводу, адже єдиним виробником патронів в Україні був Луганський патронний завод, який захопили бойовики

ЛНР і згодом ліквідований ЗСУ. Будівництво патронного заводу може стати ще одним проєктом, в який США може інвестувати для розвитку українського ОПК.

Виробництво танків теж є пріоритетним напрямком у розвитку українського ОПК. За інформацією видання Spiegel Rheinmetall має бажання побудувати в Україні танковий завод, який зможе виробляти 400 танків на рік. Завод зможе випускати танки типу «Пантера» (Panther KF51), який був представлений світу в 2022 році [6].

Тому ця війна доводить, що треба будувати більше заводів з виробництва артилерійських снарядів, танків та інших видів зброї для стримування будь-якого агресора, який вирішить стати загрозою для всього цивілізованого світу.

В 2022 році міністром інфраструктури України та міністром транспорту США та міністром торгівлі США було підписано Спільну заяву щодо підтримки інфраструктурної стійкості нашої держави та її відновлення. Після початку повномасштабного вторгнення було пошкоджено 309 мостів, 24700 км доріг, 6500 км залізничних колій, а сума прямих збитків інфраструктури України від війни становила 113,5 млрд доларів. Американські партнери погоджуються допомогти у відновленні інфраструктури України шляхом фінансової допомоги та створення умов для залучення американського бізнесу.

Також влітку 2022 року Міністерство інфраструктури України представило міжнародним партнерам план відновлення зруйнованої агресором інфраструктури України. В цьому плані передбачається повна відбудова інфраструктури, інтегрування української транспортної мережі в мережу ЄС [7].

США відіграють важливу роль у відновленні економіки України та забезпеченні її економічної стабільності. Підтримка проєктів шляхом залучення іноземних інвестицій, фінансової та технічної є фактором, який позитивно вплине на розвиток економіки України. Завдяки спільним проєктам, реалізуються національні інтереси США та України, що сприяє розвитку дружніх зв'язків між країнами.

Список використаних джерел:

1. EU imports of energy products – recent developments. URL: <https://www.connaissancedesenergies.org/sites/default/files/pdf/actualites/EU%20imports%20of%20energy.pdf>
2. США нададуть Україні \$53 млн на обладнання для відновлення критичної інфраструктури. URL: <https://ukrainian.voanews.com/a/enerhetyka-derzhdep/6854666.html>
3. Україна та США працюють над спільною програмою у сфері енергетики. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/ukrayina-ta-ssha-pratsyuyut-spilnoyu-programoyu-1680971609.html>
4. Чому Україна зупиняє експорт електроенергії в ЄС. URL: <https://biz.censor.net/r3413409>
5. 5 найбільших газових родовищ. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/01/29/656407/>
6. Rheinmetall хоче побудувати в Україні танковий завод. URL: <https://www.unian.ua/weapons/tankoviy-zavod-rheinmetall-mozhut-pobuduvati-v-ukrajini-pid-chas-viyni-12166755.html>
7. План відновлення України. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/843894.html>